

**Przykłady
realizacji działań
służb nadzorowanych przez MSWiA
oraz Żandarmerię Wojskową (MON)**

w obszarze

***zapobiegania przestępczości
i przeciwdziałania patologiom społecznym***

Spis treści

L.p.	Nazwa rozdziału	Strona
I	Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania	3
1.1	Komenda Główna Policji	3
1.2	Straż Graniczna	6
1.3	Państwowa Straż Pożarna	9
1.4	Żandarmeria Wojskowa (MON)	9
II	Przemoc w rodzinie	10
2.1	Komenda Główna Policji	10
2.2	Żandarmeria Wojskowa (MON)	10
III	Bezpieczeństwo w szkole	11
3.1	Komenda Główna Policji	11
3.2	Państwowa Straż Pożarna	14
3.3	Straż Graniczna	16
3.4	Żandarmeria Wojskowa (MON)	17
IV	Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	18
4.1	Komenda Główna Policji	18
4.2	Straż Graniczna	21
4.3	Żandarmeria Wojskowa (MON)	21
V	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	22
5.1	Komenda Główna Policji	22
5.2	Straż Graniczna	25
5.3	Żandarmeria Wojskowa (MON)	28
VI	Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej	29
6.1	Komenda Główna Policji	29
VII	Ochrona dziedzictwa narodowego	29
7.1	Straż Graniczna	29
VIII	Podsumowanie	30

I. Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i w miejscu zamieszkania

1.1 KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

Główne działania i inicjatywy zmierzające do poprawy bezpieczeństwa w miejscach publicznych w zakresie służby prewencyjnej:

- w Komendzie Głównej Policji opracowywana została *Informacja o stanie funkcjonowania służby prewencyjnej za 2015 rok*, która zawiera analizę stanu wykorzystania policjantów podstawowych komórek służby prewencyjnej w oparciu o liczbę bezwzględną policjantów skierowanych do służby patrolowej i obchodowej wszystkich komórek organizacyjnych (poza OPP i SPPP) danej jednostki Policji. Zauważalnym jest wzrost liczby policjantów skierowanych do służby z 4.790.256 w 2014 roku do 5.008.539 w roku 2015 tj. o 218.383, liczonych jako średnia na dobę w systemie ośmiogodzinnym;
- działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego na zorganizowanych terenach narciarskich realizowane są przez Policję systematycznie od kilku lat, która podejmuje w sezonie zimowym działania na terenie garnizonu: śląskiego, małopolskiego, dolnośląskiego, podkarpackiego i łódzkiego (jak wynika ze statystyk ponad 4 miliony Polaków uprawia sporty zimowe i deklaruje czynne uprawianie narciarstwa lub snowboardingu). Podkreślić należy też, iż powstaje coraz więcej nowych i lepszych tras narciarskich, a samo zapewnienie odpowiednich warunków do uprawiania sportów zimowych, traktowane winno być na równi z zagwarantowaniem osobom korzystającym z zorganizowanych terenów narciarskich bezpieczeństwa. Inicjatywa organizacji patroli narciarskich została zapoczątkowana w 2003 roku i z roku na rok rozwija się coraz dynamiczniej. Na zorganizowanych terenach narciarskich służbę patrolową pełniło 208 policjantów. Do służby na zorganizowanych terenach narciarskich kierowani byli policjanci posiadający dobre umiejętności jazdy na nartach, często legitymujący się uprawnieniami instruktora lub pomocnika instruktora narciarstwa, przeszkoleni przez Stowarzyszenie Instruktorów i Trenerów Narciarstwa Polskiego Związku Narciarskiego, Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe lub Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, a także będący uczestnikami szkolenia w CAA Moena we Włoszech. Łącznie kurs szkoleniowy prowadzony przez SITN PZN ukończyło 100 policjantów, z czego 66 uzyskało stopień instruktora PZN, a 34 pomocnika instruktora PZN.

Głównym celem działań podejmowanych przez Policję na terenach górskich jest ochrona życia i zdrowia oraz mienia. Cel ten realizowany jest m. in. poprzez:

- pełnienie służby patrolowej na stokach narciarskich. Nasilenie służby następuje w okresie wzmożonego ruchu turystyczno-narciarskiego (weekendy, ferie zimowe);
 - zabezpieczenie tras dojazdu do ośrodków rekreacyjno-wypoczynkowych (bezpieczeństwo w ruchu drogowym);
 - zabezpieczenie prewencyjne rejonów ośrodków wypoczynkowych, hoteli, parkingów (ochrona mienia);
 - prowadzenie działań profilaktyczno-informacyjnych, również z innymi podmiotami (władze samorządowe, GOPR, TOPR, gestorzy stoków narciarskich).
- Do podstawowych zadań realizowanych przez Policję na zorganizowanych terenach narciarskich należało w szczególności:
- zapobieganie zachowaniom mogącym stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa osób korzystających ze zorganizowanych terenów narciarskich lub mienia oraz innym zachowaniom naruszającym porządek publiczny;
 - ujawnianie i zatrzymywanie na gorącym uczynku sprawców przestępstw i wykroczeń, w tym naruszających przepisy o bezpieczeństwie osób uprawiających narciarstwo lub snowboard oraz o ochronie przyrody lub środowiska;

- udzielanie pomocy specjalistycznym organizacjom ratowniczym (GOPR, TOPR) podczas ratowania życia i zdrowia ofiarom wypadków na stokach narciarskich.

Zaznaczyć należy, iż policjanci pełniący służbę patrolową na zorganizowanych terenach narciarskich ujawnili łącznie 498 wykroczeń, z czego 87 z ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 roku o *bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich*, dotyczące nieprzestrzegania obowiązku jazdy na nartach zjazdowych lub uprawiania snowboardingu, przez osoby poniżej 16 roku życia w kasku konstrukcyjnie do tego przeznaczonym, jak również uprawiania tej formy wypoczynku w stanie nietrzeźwości. Wobec 141 sprawców zastosowano postępowanie mandatowe, wobec 8 skierowano wnioski o ukaranie do sądu, natomiast wobec 349 osób zastosowano środki oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia. Zwrócić należy uwagę, że policjanci pełniący służbę na zorganizowanych terenach narciarskich ujawnili 5 przestępstw, których sprawcy zostali zatrzymani. Ponadto, policjanci podejmowali interwencje wobec sprawców zakłóceń spokoju i porządku publicznego, jak również spożywania alkoholu wbrew zakazom, nakładając grzywny w drodze mandatu karnego lub kierując sprawę do rozpoznania do sądu. W ubiegłym sezonie zimowym poszczególne garnizony w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na zorganizowanych terenach narciarskich zrealizowały szereg przedsięwzięć prewencyjnych, w tym o charakterze profilaktyczno-edukacyjnym. Jak wynika z informacji przekazanych m.in. przez władze samorządowe, osoby zarządzające zorganizowanymi terenami narciarskimi, jak również turystów i mieszkańców tych regionów, stała obecność policjantów pozytywnie wpływa na utrzymanie porządku i systematyczną poprawę bezpieczeństwa na tych terenach oraz przyczynia się do wzrostu liczby osób korzystających z tej formy zimowej rekreacji;

- monitorowano stan bezpieczeństwa na wodach i terenach przywodnych. W 2015 roku na terenie Polski utonęło 571 osób (w tym 55 kobiet), czyli o 75 osób mniej niż rok wcześniej.

Na podstawie danych z *Systemu Analitycznego* bazy KSIP należy stwierdzić, że w okresie wakacyjnym 2015 roku utonęło 288 osób, tj. ok. 50% ogółu utonięć osób w całym roku. W 2015 roku najczęściej wypadków tonięcia odnotowano w następujące dni tygodnia: w soboty (128), w niedziele (122), piątki (70), a najmniej w poniedziałki (47). Weekendy są niezmiennie od lat okresem największej liczby wypadków tonięć na tle pozostałych dni tygodnia.

W 2015 roku najczęściej przypadków utonięć odnotowano w: rzecze (153), jeziorze (141), stawie (110), zalewie (57). Alkohol, jako przyczyna utonięcia osób występował w 134 przypadkach, co stanowi ok. 23% ogólnej liczby utonięć. Najczęstszą przyczyną wypadków tonięć w 2015 było:

- kąpiel w miejscu niestrzeżonym, lecz nie zabronionym - 106;
- kąpiel w miejscu zabronionym - 58;
- nieostrożność podczas przebywania nad wodą - 49;
- nieostrożność w czasie łowienia ryb - 40.

Główne działania i inicjatywy zmierzające do poprawy bezpieczeństwa imprez masowych, w tym współpraca bilateralna oraz międzynarodowa

- uczestniczono w spotkaniach *Wojewódzkich zespołów interdyscyplinarnych* zgodnie z art. 11 a Ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1707). *Wojewódzkie zespoły interdyscyplinarne* zostały powołane we wszystkich województwach w celu umożliwienia bliskiej współpracy różnych podmiotów i służb odpowiedzialnych za zapewnienie szeroko rozumianego bezpieczeństwa imprez sportowych, a także wypracowania i ujednolicenia w każdym województwie wspólnej strategii działań w tym zakresie. W zależności od potrzeb i przyjętych założeń zespoły zajmują się analizą stanu bezpieczeństwa podczas imprez masowych, bezpieczeństwem infrastruktury obiektów sportowych, procedurami i wspólnymi działaniami operacyjnymi, przedsięwzięciami edukacyjnymi, eliminowaniem zagrożeń i budową społecznego poparcia dla inicjatyw służących bezpieczeństwu oraz reagowaniem w przypadkach naruszeń prawa. Spotkania zespołów stanowią przy tym okazję do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk, w tym w formie szkoleń z zakresu bezpieczeństwa imprez sportowych. Każdy z 16 zespołów (przedstawiciele KWP w Radomiu i KSP uczestniczą bowiem

w posiedzeniach wspólnego zespołu interdyscyplinarnego dla regionu Mazowsza) spotyka się zgodnie z przyjętym harmonogramem oraz doraźnie – w zależności od potrzeb, w tym zaistniałych w związku z naruszeniem prawa przez uczestników meczów. W składzie zespołów zasiadają przedstawiciele wojewodów, władz samorządowych, klubów piłkarskich, Policji, Państwowej Straży Pożarnej, prokuratur, sądów, inspektorów nadzoru budowlanego, służby zdrowia oraz Polskich Kolei Państwowych i Straży Ochrony Kolei. Do dotychczasowych efektów współpracy w ramach zespołów interdyscyplinarnych należą między innymi: przegląd procedur dystrybucji biletów i wpuszczania na stadion, wypracowanie standardów regulaminów imprez i obiektów sportowych, przygotowanie wykazu przewoźników autokarowych, obecność na meczach piłkarskich przedstawicieli władz samorządowych i wojewodów, wprowadzenie dyżurów prokuratorów, aktywizacja wszystkich podmiotów i służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo meczów piłki nożnej;

- w ramach funkcjonowania Krajowego Punktu Informacyjnego ds. Imprez Sportowych GSP KGP prowadzono bieżącą wymianę informacji w celu zapewnienia bezpieczeństwa krajowych i międzynarodowych imprez masowych. Dane dotyczyły w szczególności grup kibiców, którzy przemieszczają się na międzynarodowe imprezy sportowe organizowane poza granicami kraju. Ponadto na potrzeby jednostek organizacyjnych Policji, inicjowano i pośredniczono w uzyskiwaniu danych o uczestnikach międzynarodowych imprez sportowych organizowanych w Polsce;
- monitorowano realizację zaleceń dotyczących obiegu informacji o zdarzeniach pozostających w związku z imprezami masowymi, ze szczególnym uwzględnieniem zakłóceń porządku prawnego w trakcie rozgrywek piłki nożnej. Jednocześnie podjęto działania monitorujące i koordynujące wobec jednostek organizacyjnych Policji w tym obszarze;
- monitorowano i nadzorowano wprowadzanie informacji do Policyjnego Rejestru Imprez Masowych. W ramach nadzoru, na bieżąco dokonywano kontroli wprowadzonych do PRIM informacji. W szczególności przedmiotem sprawdzeń była zawartość merytoryczna rekordów oraz terminowość i kompletność wprowadzanych danych. Stwierdzone nieprawidłowości przekazywane były właściwym jednostkom organizacyjnym Policji w celu wyeliminowania uchybień;
- delegowano policjantów ze Spotters Team Polska (policjanci – spottersi polskiej reprezentacji narodowej w piłce nożnej) na mecze każdorazowo w przypadku rozgrywania spotkań przez reprezentację narodową na terenie kraju oraz w miarę możliwości, gdy mecze odbywały się poza granicami Polski (Niemcy, Irlandia, Szkocja);
- prowadzono bieżącą współpracę z Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie w przedmiocie naboru i organizacji kursów specjalistycznych dla policjantów komórek organizacyjnych Policji właściwych w sprawach sztabowych oraz dla policjantów - dowódców operacji policyjnych. Kursy adresowane były do policjantów, którzy w przyszłości będą realizowali zadania dowódców operacji policyjnych oraz dla policjantów realizujących zadania w ramach bieżącego funkcjonowania sztabów Policji w jednostkach organizacyjnych Policji;
- prowadzono współpracę ze Szkołą Policji w Słupsku w ramach organizacji kursu specjalistycznego dla średniej kadry dowódczej oddziałów prewencji Policji i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji (II edycja). Na podstawie Decyzji nr 172 KGP z dnia 22 maja 2015 roku przeprowadzono w Szkole Policji w Słupsku I Ogólnopolskie Zawody dla Policjantów Oddziałów i Samodzielnych Pododdziałów Prewencji Policji;
- aktywnie uczestniczono w pracach gremiów międzynarodowych zajmujących się tematyką bezpieczeństwa imprez sportowych, w szczególności meczów piłki nożnej. Delegowano przedstawicieli Policji do udziału w posiedzeniach Football Experts Group w ramach Grupy Roboczej ds. Egzekwowania Prawa (LEWP) oraz od kilku lat aktywnie partycypowano w spotkaniach grupy Think-Tank. W ramach współpracy w powyższych inicjatywach Polska brała udział w pracach i konsultacjach związanych z opracowaniem podręcznika bezpieczeństwa dla międzynarodowych masowych imprez sportowych;
- aktywnie uczestniczono w pracach Stałej Grupy Ekspertckiej przy Radzie Bezpieczeństwa Imprez Sportowych zgodnie z art. 7 Zarządzenia nr 84 Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 października 2012 roku w sprawie Rady Bezpieczeństwa Imprez Sportowych;

- przeprowadzono wraz z Biurem Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie szkolenie „Szanowanie praw człowieka w zabezpieczaniu zgromadzeń publicznych” dla dowódców operacji policyjnych oraz pełnomocników ds. ochrony praw człowieka z wybranych KWP w oparciu o „Podręcznik dla policyjnych dowódców akcji operacji dotyczący zgromadzeń publicznych”;
- uczestniczono w pracach nad zmianami Ustawy o bezpieczeństwie imprez sportowych z dnia 20 marca 2009 roku (Dz. U. z 2015 r. poz. 1707);
- uczestniczono w pracach nad nowelizacją Ustawy o zgromadzeniach z dnia 24 lipca 2015 roku (Dz. U. z 2015 poz. 1485);
- uczestniczono w pracach nad Zarządzeniem nr 3 KGP z dnia 27.02.2015 roku w sprawie prowadzenia Policyjnego Rejestru Imprez Masowych;
- uczestniczono w pracach nad porozumieniem z PKP w sprawie przyjęcia do stosowania „Strategii działań zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa na obszarach kolejowych i w pociągach” z dnia 8.10 2015 roku.

Ponadto Komenda Główna Policji realizowała zadania wynikające z zatwierdzonej w dniu 30 kwietnia 2015 roku „**Koncepcji działań Policji w zakresie profilaktyki społecznej na lata 2015-2018**”:

- koordynacja przebiegu wzmocnienia etatowego struktur organizacyjnych Policji w obszarze profilaktyki społecznej na poziomie powiatowym, miejskim, rejonowym oraz standaryzacji zakresów obowiązków, opisów stanowisk pracy;
- przygotowanie proponowanych zmian legislacyjnych i rozwiązań finansowych dotyczących policyjnej profilaktyki społecznej;
- przygotowanie rozwiązań szkoleniowych z zakresu policyjnej profilaktyki społecznej – udział w opracowaniu programu kursu specjalistycznego z zakresu profilaktyki społecznej;
- opracowanie „Koncepcji działań informacyjnych Policji na rzecz profilaktyki społecznej”;
- opracowanie priorytetu w zakresie działań profilaktyki społecznej do „Priorytetów i zadań priorytetowych Komendanta Głównego Policji na lata 2016-2018”;
- opracowanie założeń do Standaryzowanej Bazy Programów Profilaktycznych jako integralnej części Policyjnego Forum Bezpieczeństwa;
- powołano Decyzją nr 241 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 lipca 2015 roku zespół ds. monitorowania realizacji „Koncepcji działań Policji w zakresie profilaktyki społecznej na lata 2015 - 2018”, w skład którego wchodzi naczelnicy Wydziałów Prewencji KWP/KSP lub ich zastępcy oraz Kierownicy Zakładów Prewencji szkół Policji;
- powołano Decyzją nr 276 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 sierpnia 2015 roku zespół do opracowania „Strategii komunikacji wewnętrznej i pracy medialnej w obszarze profilaktyki społecznej w ramach realizacji „Koncepcji działań Policji w zakresie profilaktyki społecznej na lata 2015 – 2018”;
- zorganizowano 2 debaty z cyklu "Porozmawiajmy o prewencji" pod hasłem "Prewencja Policji dzisiaj - perspektywy i wyzwania" oraz "Bezpieczny pieszy”.

1.2 STRAŻ GRANICZNA

Prowadzone przez funkcjonariuszy Straży Granicznej działania w zakresie bezpieczeństwa w miejscach publicznych i w miejscach zamieszkania miały na celu przede wszystkim zapewnienie ładu i porządku poprzez:

- działania prewencyjno - porządkowe,
- wspólne (prowadzone z innymi służbami) patrole z uwzględnieniem miejsc użyteczności publicznej w tym szkół, przedszkoli, przystanków oraz miejsc stanowiących dziedzictwo narodowe,

- ujawnianie przedmiotów pochodzących z przestępstw,
- kontrole legalności pobytu cudzoziemców na terytorium RP,
- kontrole obrotu towarami bez polskich znaków skarbowych akcyzy,
- ochronę własności intelektualnej,
- działania mające na celu wykluczenie sprzedaży wyrobów alkoholowych i tytoniowych osobom nieletnim oraz wyeliminowania prób spożywania przez młodzież alkoholu.

Celem działań w tym obszarze było również prowadzenie na szeroką skalę działalności informacyjno – edukacyjnej. Szerząc edukację prewencyjną przeprowadzono prelekcje głównie w placówkach oświatowych, ale również w przy okazji imprez kulturalnych, sportowych i religijnych, dotyczące m.in. bezpiecznego zachowania się podczas wypoczynku, zasad bezpieczeństwa w miejscach publicznych i środkach transportu, zasad poruszania się w strefie nadgranicznej, zasad przekraczania granicy. Zwracano uwagę m.in. na pilnowanie swoich bagaży w czasie podróży oraz zasady zachowania w przypadku zagubienia się w obcym miejscu.

Prowadzone były również liczne działania prewencyjne w rejonie miejsc użyteczności publicznej, w tym: dworców autobusowych i kolejowych, przystanków autobusowych, domów kultury, szkół, ośrodków wypoczynkowych, dokonywano kontroli legalności pobytu oraz kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców z właściwymi organami współdziałającymi, dokonywano kontroli punktów handlowych pod kątem przestrzegania zakazu sprzedaży wyrobów alkoholowych i tytoniowych osobom małoletnim, udzielano instruktażu w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego uczestnikom imprez turystycznych oraz imprez o charakterze sportowym, odbywających się w rejonie służbowej odpowiedzialności placówek Straży Granicznej. Podejmowane były też inne działania sezonowe lub charakterystyczne dla pewnych obszarów np. kontrole rozlewisk i kąpielisk w sezonie letnim, współpraca z kołami łowieckimi na terenach mających łowiecką atrakcyjność, kontrole jednostek pływających i ich załóg pod kątem stanu trzeźwości i posiadania stosownych dokumentów kwalifikacyjnych.

Placówka Straży Granicznej w Lesznawoli realizowała zadania w zakresie bezpieczeństwa w miejscach publicznych i w miejscach zamieszkania współpracując z innymi podmiotami (Służbą Celną, Żandarmerią Wojskową oraz jednostkami samorządowymi i oświatowymi) w ramach akcji:

- „Bezpieczna kąpiel”
- „Dzień z mundurem”
- „Bezpieczne wakacje ze służbami mundurowymi”
- „My, Wy i bezpieczeństwo – służby mundurowe dzieciom”.

Nadwiślański Oddział Straży Granicznej uczestniczył w imprezach:

- „Bądź bezpieczny w domu, w drodze do szkoły pracy i życiu codziennym” - piknik dla dzieci, odbył się w miejscowości Pogorzel w gminie Celestynów.
- „Bądź bezpieczny latem w mieście” - impreza dla dzieci, która miała miejsce w dniu 1 lipca 2015 r. w parku Agrykola w Warszawie i była inauguracją kolejnej już edycji akcji „Lato w mieście”.

Wyżej wymienione przedsięwzięcia miały charakter informacyjno-edukacyjny z zakresu bezpiecznego zachowania się podczas wypoczynku, zasad bezpieczeństwa w miejscach publicznych i środkach transportu. Nadbużański Oddział SG uczestniczył w imprezach: „Europejskie Dni Dobrosąsiedztwa” w Kryłowie, w Korczminie i w Zbarażu, a także akcjach: „Co zrobić gdy zaatakuje cię pies”, „Pamiętajmy o cmentarzach”.

Warmińsko-Mazurski OSG zaangażował się w akcje: „Bezpieczne wakacje”, „Wędrowiec”, „Odnaleźć Zgubka”, „W lesie bezpiecznie”, „Bezpieczna droga do szkoły”, „Zimowe ptakoliczenie”, „Bieg Papieski”, ekstremalny bieg „Graniczna Piątka”, „Sportowy piknik ekologiczny”, obchody dni miast oraz festyny ludowe w miejscowościach przygranicznych. Ponadto podejmowano działania sezonowe lub charakterystyczne dla pewnych obszarów np. kontrole rozlewisk i kąpielisk w sezonie letnim, realizowano cykliczne spotkania z kuracjuszami w sanatorium „Wital” w Gołdapi oraz z wypoczywającymi w ośrodkach wczasowych i agroturystycznych, współpracę z kołami łowieckimi na terenach mających łowiecką atrakcyjność. Obok promowania programów edukacyjnych w zakresie poprawy bezpieczeństwa społeczności lokalnych takich jak „Razem przeciw przemocy wobec kobiet – biała wstążka”, „Wesołe Podwórko”, promowano cykliczne akcje honorowego oddawania krwi.

Zadania funkcjonariuszy Morskiego Oddziału SG ukierunkowane były na dokonywanie kontroli miejsc wypoczynku (kontrola akwenów, przystani, plaż, placów zabaw i rozrywki, obiektów sportowych). Samodzielnie i we współdziałaniu z innymi służbami przeprowadzono 935 patroli. Funkcjonariusze tego Oddziału zabezpieczali obiekty i miejsca organizacji imprez masowych 21 razy, m.in.: impreza sportowa Herbalife Ironman Triathlon, festiwal Opener, obchody Święta Wojska Polskiego, finał Regat Bałtyckich, Dni Morza, międzynarodowy finał The Tall Ships Races 2015, „Bezpieczna Woda”, „Balviten Baltic Challenge”, „Święto Kaszy”, „Dni Kamienia”, „Pływający Festiwal Piosenki Morskiej”, „Festyn Stepnica”, „Miasteczko uzdrowskowie”, „Nagle nad morzem”, „Witamy Wakacje”, „Bezpieczne Wakacje”, „Dni Elbląga”, „Dni Kwidzyna”, festyn „Zobacz Uśmiech”, festyn „Bezpieczna Zawada”.

W trakcie cyklicznie odbywającej się imprezy masowej - festiwalu muzyki techno „SUNRISE FESTIVAL”, zrealizowano samodzielnie działania prewencyjno porządkowe na drogach, szlakach komunikacyjnych, jak również dworcach PKP i PKS oraz na terenie miasta Kołobrzeg. Ponadto funkcjonariusze SG pełniący służbę na łodziach patrolowych będących na wyposażeniu Morskiego Oddziału SG uczestniczyli w zabezpieczaniu wielu imprez masowych takich jak: Międzynarodowe pokazy pirotechniczne PYROMAGIC, Trzebieskie Neptunia, zawody triathlonowe z cyklu ENEA TRITOUR, Eko-piknik pt. „Ekologiczne i bezpieczne zachowanie na wodzie”. Dodatkowo funkcjonariusze Morskiego Oddziału SG pełniący służbę na łodziach patrolowych brali udział w 21 akcjach ratowniczo-poszukiwawczych.

Śląsko-Małopolski Oddział Straży Granicznej uczestniczył w zabezpieczeniu wyścigu „Tour De Pologne” oraz zabezpieczeniu zawodów Pucharu Świata w skokach narciarskich, a także Mistrzostw Polski w skokach narciarskich. Na zaproszenia szkół oraz przedszkoli prowadzono zajęcia w formie pogadanek i prelekcji oraz pokazy sprzętu służbowego i pokazy tresury psów służbowych, młodzież zapoznawana była również z pracą funkcjonariuszy SG. Działania te, wzorem lat ubiegłych, prowadzono m.in. w ramach inicjatyw: Akcja Zima w Mieście - Głubczyce i Racibórz; Olimpiada Bezpiecznego Przedszkolaka - Głubczyce; Turniej Wiedzy Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym w tygodniu zrównoważonego transportu - Racibórz; XXXII Harcerski Rajd Jesienny pn. "Granicznym Szlakiem" Głubczyce; Zimowy Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym – Racibórz. SG zaangażowała się aktywnie w organizację imprez: „Obchody Święta 10 Opolskiej Brygady Logistycznej”; V Piknik Rodzinny nad Odrą w Opolu; „Harcerską Akcją Zimową 2015”, „Międzynarodowy Dzień Dziecka”, „Dni Myśli Braterskiej”, „Święto Lata” Impreza Plenerowa w Opolu, „XIII Opolska Wampiriada” i „Nasza Opolska Krew” (akcje zbiórki krwi).

1.3 PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej kontynuowała akcję społeczno-informacyjną „**NIE dla czadu!**”, zainaugurowaną w dniu 27 października 2014 r.

W 2015 r. ramach akcji „NIE dla czadu” kolejny już rok KG PSP współpracowała z Fundacją ORLEN – DAR SERCA. W ramach tej współpracy w I kwartale 2016 roku wszystkie Rodzinne Domy Dziecka na terenie poszczególnych województw mają zostać wyposażone w koce gaśnicze.

Akcja ta miała charakter edukacyjny, a jej celem było uświadomienie społeczeństwu niebezpieczeństw związanych z tlenkiem węgla oraz pokazanie jak można im przeciwdziałać, a także wskazanie związku pomiędzy świadomością ludzi dotyczącą czadu a liczbą przypadków związanych z zaccadzeniami.

W ramach innych działań w obszarze zapewnienia i poprawy bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, pion kontrolno-rozpoznawczy Państwowej Straży Pożarnej, mając na uwadze zapewnienie właściwego poziomu bezpieczeństwa pożarowego obiektów, prowadził czynności kontrolno-rozpoznawcze i działania pokontrolne w obiektach użyteczności publicznej, obiektach zamieszkania zbiorowego, budynkach mieszkalnych wielorodzinnych, obiektach produkcyjnych i magazynowych, gospodarstwach rolnych, lasach i zakładach stwarzających zagrożenie dla ludzi i środowiska.

W ramach prowadzonych działań w 2015 roku przeprowadzono łącznie ponad 40.000 kontroli w ponad 58.000 obiektów, wykrywając ponad 70.000 nieprawidłowości.

1.4 ŻANDARMERIA WOJSKOWA (MON)

Czynności prewencyjne realizowane były wspólnie z funkcjonariuszami: Policji, Straży Miejskiej, Straży Ochrony Kolei oraz Straży Granicznej. Były one poprzedzone cyklicznymi spotkaniami z w/w służbami, na których określano najbardziej zagrożone miejsca oraz rejony, które następnie monitorowano poprzez wspólną służbę patrolową.

Żandarmeria Wojskowa w minionym roku uczestniczyła m.in. we wspólnych przedsięwzięciach prewencyjnych pod kryptonimami: „ALKOHOL I NARKOTYKI”, „BEZPIECZNA DROGA DO SZKOŁY”, „BEZPIECZNA WIOSNA 2015”, „PRZEDŁUŻONY MAJOWY WEEKEND 2015”, „ZNICZ 2015”, „BEZPIECZNE ŚWIĘTA”, „BEZPIECZNY WEEKEND”, „BEZPIECZNE WAKACJE”, „BEZPIECZNE FERIE”, „TRZEŹWOŚĆ”.

Ponadto jednostki Żandarmerii Wojskowej, brały czynny udział w zabezpieczeniu prewencyjnym imprez masowych oraz pikników rodzinnych na terenach miast i gmin.

Ogółem, jednostki terenowe Żandarmerii Wojskowej, wystawiły w miejscach publicznych – **9890** (6862)¹ patroli, w tym m.in. z:

- Policją – 3488 (6391);
- Strażą Miejską – 134 (235);
- Strażą Ochrony Kolei – 187 (174);
- Strażą Graniczną – 84 (62).

W trakcie działań patrolowych ujawniono:

- **3985** (3277) sprawców wykroczeń,
- **8** (11) sprawców przestępstw.

¹ Dane dot. realizacji programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” w 2014 r.

Zakres działalności prewencyjno-profilaktycznej obejmował również działania kontrolne, które miały na celu badanie żołnierzy pod kątem zawartości narkotyków w organizmie.

W roku 2015 przeprowadzono łącznie **108** (179) działań przy użyciu ambulansu kryminalistycznego ED – 2, przeznaczonego do zabezpieczania śladów w miejscu popełnienia przestępstwa oraz prowadzenia badań na obecność narkotyków w organizmie. Liczba działań kontrolnych przy użyciu psów służbowych wyniosła **413** (709).

W ramach działalności profilaktycznej ŻW przeprowadziła w całym kraju, przy użyciu narkotestów **1850** (2067) badań na zawartość narkotyków w organizmie.

II. Przemoc w rodzinie

2.1 KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

- W 2015 roku policjanci wypełnili **75 495** formularzy „Niebieska Karta–A”, z czego **61 133** były to formularze wszczynające procedurę. Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta–A” była o **2,97%** mniejsza w stosunku do wypełnionych formularzy „Niebieska Karta - A” w 2014 roku (77 808). Liczba formularzy „Niebieska Karta–A”, wypełnionych w miastach w 2015 roku wynosiła **43 440** (2014 rok – **45 108**, spadek o 3,70%), natomiast na terenach wiejskich – 32 055 (2014 rok – 32 700, spadek o 1,97%). Sporządzone formularze „Niebieska Karta–A” **w miastach stanowiły 57,54%, a na terenach wiejskich 42,46%** ogólnej liczby sporządzonych formularzy na terenie całego kraju. Oznacza to spadek udziału procentowego liczby wypełnionych formularzy „Niebieska Karta–A” w miastach o 0,43 p. p. oraz wzrost na terenach wiejskich o 0,43 p. p., gdyż w 2014 roku proporcje te wynosiły odpowiednio – 57,97% oraz 42,03%. W ogólnej liczbie wypełnionych formularzy „Niebieska Karta - A” przez policjantów w 2015 roku 80,98% stanowią formularze wszczynające procedurę, a 19,02% formularze, dotyczące kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwającej procedury;
- uczestniczono w pracach Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy MRPiPS, a także Rady ds. Pokrzywdzonych Przestępstwem działającej przy MS;
- współrealizowano inicjatywy profilaktyczne, angażujące podmioty pozapolicyjne, w tym m.in. konkursy „Policjant, który mi pomógł” oraz „Biała wstążka”;
- zrealizowano film edukacyjny pt. „**Byłam jego Izaurą**” przez Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Warszawie i Komendę Główną Policji przy współpracy z Centralnym Zarządem Służby Więziennej. Film został nakręcony w Areszcie Śledczym Warszawa-Grochów na podstawie autentycznych historii kilku kobiet, które obecnie odbywają długoletnie wyroki za zabójstwo partnera życiowego, wcześniej same były ofiarami przemocy domowej.

2.2 ŻANDARMERIA WOJSKOWA

Działania zmierzające do niwelowania zjawiska przemocy w rodzinie Żandarmeria Wojskowa realizowała poprzez podejmowanie interwencji dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz udzielanie wsparcia i pomocy osobom dotkniętym tym rodzajem przemocy. Pomoc obejmowała edukację w zakresie procedur prawnych oraz udzielenie wsparcia psychologicznego ofiarom. Jednocześnie, podczas działań podejmowanych przez ŻW, ważnym było promowanie właściwych wzorów życia rodzinnego, opartych na szacunku, partnerstwie i umiejętności rozwiązywania problemów bez agresji.

W roku 2015 Żandarmeria Wojskowa podjęła **17** (15) interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz udzieliła **2** (2) pomocy prawne.

łącznie w roku 2015 podjęto **19 (17)** czynności dotyczących przeciwdziałania przemocy rodzinnej.

III. Bezpieczeństwo w szkole

3.1 KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

Na terenie placówek oświatowych i wychowawczych w 2015 roku stwierdzono ogółem **8433** przestępstwa. Wykrytych zostało **6405** przestępstw co dało wskaźnik wykrywalności na poziomie kraju **75,2%**.

Na terenie placówek oświatowych w wybranych kategoriach przestępstw stwierdzono:

- spowodowanie uszczerbku na zdrowiu – 487;
- kradzieże cudzej rzeczy – 1657;
- rozboje, kradzieże i wymuszenia rozbójnicze – 741;
- kradzieże z włamaniem – 446;
- bójki lub pobicia – 278;
- zgwałcenia – 26;
- naruszenia przepisów Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – 453;
- przeciwko funkcjonariuszowi publicznemu – 767.

W 2015 roku Komenda Główna Policji realizowała, bądź inicjowała w omawianym obszarze, m.in. niżej wymienione przedsięwzięcia:

- koordynowano działania Policji w ramach Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 – 2016 oraz Programu resortu spraw wewnętrznych przeciwdziałania narkomanii i zwalczania przestępczości narkotykowej na lata 2011 – 2016 w tym inicjowano, monitorowano i wspierano działania podejmowane w ramach profilaktycznych programów o zasięgu regionalnym i lokalnym, inicjowanych oraz współrealizowanych przez jednostki organizacyjne Policji;
- kontynuowano realizację ogólnokrajowej kampanii profilaktycznej pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”;
- uczestniczono w konferencjach, szkoleniach, sympozjach, komisjach sejmowych, dotyczących kwestii bezpieczeństwa, ograniczania patologii i przestępczości nieletnich;
- współdziałano na rzecz ograniczania przestępczości i demoralizacji nieletnich: z instytucjami i organizacjami pozapolicyjnymi, w tym m.in. z: Ministerstwem Edukacji Narodowej, Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwem Sprawiedliwości, kuratoriami oświaty, Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komitetem Praw Dziecka, Rzecznikiem Praw Dziecka, Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii, stowarzyszeniami i fundacjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży, itp.;
- uczestniczono w pracach międzyresortowego Zespołu ds. monitorowania wdrażania Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016;
- promowano działania profilaktyczne w omawianym obszarze zarówno w mediach o zasięgu ogólnokrajowym, jak i lokalnym oraz na łamach tematycznych periodyków oraz w branżowym magazynie „Policja 997”.

a) program „Profilaktyka a Ty” - PaT

Ogólnopolski program Komendy Głównej Policji „Profilaktyka a Ty” (PaT) w 2007 roku został wpisany do Banku Dobrych Praktyk programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań **„Razem bezpieczniej”** Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Ideą programu PaT jest budowanie

ogólnopolskiej społeczności młodych, identyfikującej się z ideą oraz promującej wśród swoich rówieśników modę na życie wolne od przemocy i uzależnień. **Przez 10 lat działania powstało 98 grup młodzieżowych PaT, 70 PaTPORTÓW, a uczestnikami projektu w latach 2006 – 2015 było ponad 400 tysięcy osób w całym kraju.**

• **Główne działania podejmowane w ramach programu PaT w 2015 roku**

- Organizacja i przeprowadzenie X ogólnopolskiego Przystanku PaT na Stadionie Narodowym w Warszawie dla 11 tysięcy uczestników;
- Organizacja i przeprowadzenie 6 Regionalnych Przystanków PaT w województwach: mazowieckim, lubelskim, śląskim, pomorskim, opolskim i kujawsko-pomorskim;
- Nagranie spotu emitowanego w TVP i kinach pod nazwą „Taki z Ciebie Mocarz” w ramach ogólnopolskiej kampanii MSWiA „Dopalacze kradną życie”;
- Ogłoszenie w mediach społecznościowych ogólnopolskiej akcji viralowej „PaT Life’s Challenge”;
- Przeprowadzenie przy wsparciu MSWiA w ramach programu „Razem bezpieczniej” pierwszego ogólnopolskiego Zlotu PaTPORTÓW w Bydgoszczy (cz. I) i Warszawie (cz. II);
- Przeprowadzenie ogólnopolskiej akcji pod nazwą Zryw Wolnych Serc w ramach Ogólnopolskiego Głosu Profilaktyki (1 czerwca);
- Przeprowadzenie 10 szkoleń młodzieżowych liderów PaT (2 szkolenia centralne i 8 regionalnych);
- Przygotowanie i telewizyjna realizacja nagrania widowiska historyczno-patriotycznego „Byliśmy. Jesteśmy. Będziemy!” w wykonaniu młodzieży społeczności PaT, wystawionego i nagrałego z okazji otwarcia Muzeum Katyńskiego w Warszawie;
- Prezentacja spektakli edukacyjno-profilaktycznych w MSW oraz udział młodzieżowych grup PaT w konferencji programu „Razem bezpieczniej”.

We wszystkich działaniach programu PaT w 2015 roku wzięło udział 127.900 osób

DZIAŁANIA w ramach „PaT”	LICZBA UCZESTNIKÓW
Działania PaT/M przeprowadzone w ramach zajęć lekcyjnych w obszarze szkolnego programu profilaktyki uzależnień oraz warsztatów edukacyjno-profilaktycznych w Toruniu, Turku, Dąbiu, Łodzi, Wrocławiu, Przywidzu, Wyszku, Ostrowie Wielkopolskim, Płocku, Tarnowie, Krakowie, Gorzowie Wielkopolskim, Zielonej Górze, Świdnicy i Warszawie	4.500 uczniów
Działania PaT/R przeprowadzone podczas szkolnych spotkań z rodzicami uczniów w Bydgoszczy, Orzeszu, Ornontowicach, Gorzowie Wielkopolskim, Tarnowie, Wyszku, Świdnicy, Poznaniu, i Łomży	1.500 rodziców
Utworzenie młodzieżowej grupy PaT w Pruszczu Gdańskim, Łęborku, Bydgoszczy, Kędzierzynie-Koźlu, Świdnicy, Tarnowie, Gorzowie Wielkopolskim oraz dzielnicy Warszawa-Ursus	250 uczniów
Utworzenie PaTPORTÓW – 70 szkół (wykaz znajduje się na stronie internetowej programu PaT w zakładce PaTPORT)	1.000 uczniów
Powołanie kolejnych Grup „SymPaTyków” przy Kuratoriach Oświaty i KWP w Gdańsku, Poznaniu, Lublinie i Warszawie	200 pedagogów, samorządowców i policjantów
Przeprowadzenie działań profilaktycznych w projekcie PaH (Profilaktyka a Harcerstwo)	300 osób
Szkolenie młodzieżowych liderów PaT w Bielsku-Białej/Lalilki, Sztumie, Toruniu, Radzynie Podlaskim, Kędzierzynie-Koźlu, Rudzie Śląskiej, Gdańsku, Chełmie, Cieszyźnie i Warszawie	500 liderów (zastępców lidera i członków zespołów lidera PaT)
Szkolenie eksperckie PaT/E dla nauczycieli/animatorów przeprowadzone w województwach małopolskim i lubuskim	60 pedagogów, nauczycieli i policjantów
Podpisanie Deklaracji Akademickich z wyższymi uczelniami w Radomiu i Włocławku	300 studentów

Udział oraz prezentacja programu PaT podczas konferencji w Poznaniu, Częstochowie, Lublinie, Włocławku, Wyszkanie, Rzeszowie, Gdańsku i Warszawie	2.000 uczestników konferencji (osoby dorosłe pracujące zawodowo, studenci i młodzież szkolna)
Organizacja oraz przeprowadzenie teatralnych festiwali i przeglądów spektakli edukacyjno-profilaktycznych w Działoszynie, Chełmie, Inowrocławiu i Częstochowie	1.200 uczestników (festiwale młodzieżowe)
Ogólnopolska Noc Profilaktyki	95 400 osób
Udział społeczności PaT w Nocy Muzeów	100 osób
X Jubileuszowy Ogólnopolski Przystanek PaT w Łodzi	11 000 uczestników
Regionalne Przystanki PaT : Ruda Śląska – VI Śląski Przystanek PaT Siedlce – IV Mazowiecki Przystanek PaT Toruń – III Kujawsko-Pomorski Przystanek PaT Sztum – II Pomorski Przystanek PaT Kędzierzyn-Koźle – II Opolski Przystanek PaT Radzyń Podlaski – I Lubelski Przystanek PaT Miejsko-Gminny Przystanek PaT w Podkowie Leśnej	400 uczestników 500 uczestników 400 uczestników 300 uczestników 300 uczestników 400 uczestników 200 uczestników
Ogólnopolski Zlot PaTPORTÓW w Bydgoszczy i Warszawie	1.800 uczestników
Udział społeczności PaT w otwarciu Muzeum Katyńskiego w Warszawie z widowiskiem historyczno-patriotycznym „Byliśmy. Jesteśmy. Będziemy!”	250 uczestników
Spektakle edukacyjno-profilaktyczne młodzieżowych grup PaT podczas konferencji programu „Razem bezpieczniej” w MSWiA	60 uczniów
Inicjatywy i działania lokalne młodzieżowych grup PaT w kraju	5.000 uczniów
RAZEM:	127.900 osób

• **Badanie projektowe „Młodzież o narkotykach i profilaktyce”**

W działaniach PaT/E przeprowadzono 4 badania projektowe w Tarnowie, Krakowie, Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze oparte na kwestionariuszu ankiety audytoryjnej:

- kwestionariusz ankiety wypełniany był samodzielnie przez młodzież w jednym czasie i w jednym miejscu;
- każda z osób miała zagwarantowaną anonimowość udziału w badaniu;
- każdy wypełniał jednakowy kwestionariusz ankiety audytoryjnej;
- jednorazowo kwestionariusz wypełniało od 200 do 300 osób;
- podczas wypełniania kwestionariusza pytania były każdorazowo odczytywane.

W działaniach PaT/M wzięło udział ok. 1000 uczniów. Wyniki badania. opracowane zostały na podstawie 964 ankiet, które spełniały wymogi badawcze.

W 2015 roku badania „Młodzież o narkotykach i profilaktyce” przeprowadzone zostały również w: Wyszkanie, Pruszcze Gdańskim, Turku, Ostaszewie, Orzeszu, Ornontowicach, Mikołowie, Kraśniku, Kędzierzynie Koźlu, Garwolinie, Bydgoszczy, Wrocławiu, Warszawie (Ursus) oraz w Łęborku.

• **Obecność programu PaT w procesie edukacyjno-wychowawczym młodzieży szkolnej**

Zapewnienie całorocznej możliwości funkcjonowania jest jednym z najbardziej istotnych wniosków dotyczących tworzenia młodzieżowych grup wolontariuszy w społeczności PaT. W strategii budowania kolejnych grup młodzieżowych PaT kluczowe jest stanowisko lokalnego samorządu w zakresie stałej gotowości do wspierania logistycznego działalności tworzonej grupy PaT. Zadanie to nie może dotyczyć jednostek organizacyjnych Policji, które skupiają się głównie na inicjowaniu oraz wspieraniu merytorycznym projektu. Ważnym partnerem w realizacji wspólnych celów edukacyjno-wychowawczych w profilaktyce uzależnień dla społeczności PaT mogą być placówki wychowania pozaszkolnego, Gminne Komisje

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacje pozarządowe, których zadania statutowe pokrywają się z celami programu PaT.

b) doskonalenia zawodowe

- w ramach zawartego w dniu 16 lipca 2015 roku Porozumienia pomiędzy Ministrem Spraw Wewnętrznych, Komendantem Głównym Policji oraz Dyrektorem Instytutu Badawczego Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej w sprawie współpracy na rzecz poprawy bezpieczeństwa osób korzystających z Internetu zorganizowano w KWP w Krakowie i w WSPol. w Szczytnie szkolenia dla 120 przedstawicieli pionu prewencyjnego z: Komendy Głównej Policji, Komend Wojewódzkich/Stołecznej Policji w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie, zwalczania cyberprzestępczości oraz podnoszenia świadomości na temat zagrożeń osób korzystających z Internetu.
- w ramach realizacji Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015-2019 zgodnie z koncepcją zaakceptowaną przez Komendanta Głównego Policji zostały zaplanowane szkolenia kaskadowo w trzech etapach. Etap I - szkolenie ekspertów profilaktyki i negocjatorów policyjnych z Komend Wojewódzkich/Stołecznej Policji. Etap II - szkolenie przedstawicieli KPP/KMP/KRP. Etap 3 - szkolenie Dyrektorów i nauczycieli. W chwili obecnej kończy się drugi etap. Szkolenia, zgodnie z harmonogramem programu, mają zakończyć się do końca 2016 roku. MSW/MSWiA przekazało dla uczestników szkolenia 9000 szt. pakietów składających się z: filmu opracowanego w Komendzie Stołecznej Policji we współpracy z Biurem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy, broszury „**Zasady postępowania na wypadek wtargnięcia napastnika na teren placówki oświatowej**” oraz poradników „**Zasady postępowania w przypadku zagrożenia terrorystycznego - poradnik dla administratorów**” i „**Zasady postępowania w przypadku zagrożenia terrorystycznego - poradnik dla mieszkańców**”.

3.2 PAŃSTWOWA STRAŻ POŻARNA

W roku szkolnym 2014/2015 Państwowa Straż Pożarna kontynuowała realizację programu edukacyjnego „**Bezpieczne Życie**” w następujących miejscowościach: Gdynia, Koszalin, Warszawa, Wejherowo, Kartuzy, Myślenice, Katowice, Chorzów, Pruszków. Po raz pierwszy założenia programu realizowały szkoły z gminy Dębe Wielkie (powiat Mińsk Mazowiecki), gminy Wiązowna oraz powiatu częstochowskiego.

Celem programu jest zwrócenie uwagi dzieci i młodzieży na prawidłowe i bezpieczne zachowania w szkole, w domu oraz zasady stosowane podczas nieprzewidzianych zagrożeń. W ramach programu, w szkołach nauczyciele prowadzili zajęcia teoretyczne oraz organizowane są spotkania dzieci z przedstawicielami Państwowej Straży Pożarnej, Policji i innych służb. W ramach realizacji zajęć praktycznych organizowane były wycieczki edukacyjne do jednostek ratowniczo-gaśniczych PSP, podczas których dzieci były zapoznawane ze sprzętem ratowniczym oraz konkursy dla dzieci z zakresu bezpieczeństwa. Tematyka programu obejmowała kilka bloków tematycznych:

- „Odnaleźć Zgubka” – uczy dzieci, jak radzić sobie w trudnych sytuacjach np. na wypadek zagubienia się w lesie;
- „Bezpieczny dom” - jak zapobiegać nieszczęśliwym wypadkom w domu i jak można zwiększyć swoje bezpieczeństwo;
- „Czujka w każdym domu”;
- „Bezpiecznie z prądem”;
- „Pierwsza pomoc przedlekarska”;
- „Bezpieczne szkoły - kontrola placówek oświatowych pod kątem bezpieczeństwa ppoż.”;

- „Ćwiczenia pokazowe z zakresu ewakuacji”.

Podczas prowadzonych zajęć omawiane są również zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Liczbę dzieci i nauczycieli przeszkolonych w roku szkolnym 2015/16 przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Miejscowość	Liczba dzieci	Liczba nauczycieli
1.	Częstochowa	1800	70
2.	Gdynia	750	45
3.	Koszalin	760	
4.	Lesznówola	160	
5.	Wejherowo	709	
6.	Kartuzy	1270	75
7.	Piotrków Tryb.	2536	
8.	Świdnik	200	
9.	Chorzów	1328	
10.	Pruszków	180	11
Razem		9693	201

W ramach doskonalenia trenerów programu „Bezpieczne Życie” corocznie organizowane były warsztaty. W październiku 2015 roku, w Wojewódzkim Ośrodku Szkolenia PSP w Poznaniu zorganizowano X edycję warsztatów dla trenerów programu edukacyjnego „**Bezpieczne Życie**”.

Zasadniczym celem warsztatów była wymiana doświadczeń w zakresie realizacji programu, pogłębienie wiedzy trenerów w obszarze bezpieczeństwa, utrwalenie oraz praktyka w obszarze pierwszej pomocy przedmedycznej, zagrożenia toksykologiczne wśród dzieci i metody postępowania w przypadku ich wystąpienia. Ponadto omówiono propozycję rozwoju programu „Bezpieczne Życie” oraz rozszerzenie jego zakresu o zagadnienia związane między innymi z: pracą strażaków w okresie przede wszystkim zimowym, przemocą rówieśniczą i domową, pomocą na rzecz potrzebujących słabszych kolegów.

Wyżej wymienione przedsięwzięcie odbywają się cyklicznie i będzie kontynuowane w latach następnych. Uczestnicy warsztatów w swojej codziennej zawodowej pracy z dziećmi wykorzystują wiedzę przekazywaną podczas szkolenia. Ponadto realizując tematykę programu korzystają z otrzymanych pomocy dydaktycznych.

W 2015 r. opracowano i wydano nowy podręcznik do realizacji programu pt. „Przygody Ognika”. Podręcznik stanowi komplet materiałów dla dzieci i nauczycieli, w którym zawarto następujące zagadnienia:

- zagrożenia związane z ogniem,
- numery alarmowe, zgłaszanie wypadków,
- ewakuacja,
- zachowania wobec zagrożeń ze strony zwierząt,
- gaśnice - użycie, zastosowanie,
- udzielenie pierwszej pomocy,

- zasady bezpieczeństwa podczas jazdy na rowerze, hulajnodze i rolkach,
- wakacje, przygotowanie do wyprawy w góry, oparzenia słoneczne i przegrzanie, zasady poruszania się po drodze, bezpieczeństwo w górach,
- zagubienia,
- bezpieczeństwo nad wodą.

3.3 STRAŻ GRANICZNA

Działania w omawianym obszarze realizowała SG na terenie całego kraju współdziałając z innymi służbami. Były one ukierunkowane na zwiększenie skuteczności ochrony szkół, poprzez:

- patrole w rejonach i placówkach najbardziej zagrożonych;
- kontrolowanie pod względem bezpieczeństwa okolic szkół, w szczególności dróg do i ze szkoły;
- edukację w celu poprawy bezpieczeństwa („Bezpieczna droga do szkoły”, „Blaskiem chronieni”, „Ze Strażą Graniczną bezpiecznie”);
- upowszechnianie w szkołach programów profilaktycznych ukierunkowanych na wyeliminowanie agresji wśród młodzieży oraz używania przez nią substancji psychoaktywnych, „Bezpiecznie w szkole i poza szkołą”, „Bezpieczna szkoła”);
- udział w prewencyjnym zabezpieczaniu imprez szkolnych oraz miejsc gromadzenia się młodzieży, celem przeciwdziałania zażywaniu przez nią narkotyków i alkoholu;
- spotkania z młodzieżą szkolną celem omówienia zagadnień związanych z postępowaniem w przypadku wystąpienia zagrożeń takich jak pożar, wyciek gazu w mieszkaniu, atak obcego zwierzęcia, kontaktu z urządzeniami domowymi codziennego użytku, lekarstwami;
- pokazy sprzętu będącego na wyposażeniu SG, psów służbowych, cieszących się dużym zainteresowaniem wśród dzieci, nauka bezpiecznych zachowań podczas kontaktu ze zwierzętami połączona z pokazami ogólnego posłuszeństwa psa służbowego i wyszkolenia psów służbowych realizowana w formie pogadanek.

Przykłady działań

Placówka SG w Łodzi brała czynny udział w projekcie „Bezpieczna szkoła” (obejmującym również obszar bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w ramach akcji „Bezpieczne wakacje” i „Bezpieczne ferie”). Projekt ten przy współpracy organizacji oświatowych i służb mundurowych woj. łódzkiego (Placówki SG w Łodzi, Policji i Straży Miejskiej, Straży Pożarnej) zyskał dużą popularność wśród łódzkich szkół. Przedstawiciele Placówki SG w Łodzi w 2015 roku zorganizowali 11 spotkań z dziećmi i młodzieżą z terenu województwa łódzkiego. Były to m.in. rozmowy w szkołach ponadgimnazjalnych i patronackich mundurowych na temat zjawiska „Handlu ludźmi”, oraz spotkania w ramach tzw. „Dni bezpieczeństwa” na terenie łódzkich szkół, gdzie poruszane były tematy dotyczące potencjalnych zagrożeń i zagadnień ogólnie pojętego bezpieczeństwa. Dzieci i młodzież miała możliwość przyjrzenia się pracy funkcjonariuszy SG poprzez uczestnictwo w wycieczkach, w trakcie których prezentowano sprzęt do kontroli bezpieczeństwa, sprzęt do badania autentyczności dokumentów, jak również omawiano zagadnienia związane z odpowiednim zachowaniem się w trakcie pobytu w Porcie Lotniczym.

Placówka SG w Bydgoszczy zaangażowała się w spotkania z uczniami Gimnazjum nr 4 w Bydgoszczy, mające na celu zapoznanie uczniów z zadaniami Straży Granicznej oraz zasadami samoobrony. Funkcjonariusze tej Placówki brali udział w organizacji konkursu pt. „Służby mundurowe - moją pasją” w Zespole Szkół nr 35 w Bydgoszczy – Fordon. Placówka współpracuje na bieżąco ze szkołami objętymi patronatem: Zespołem

Szkół nr 4 w Bydgoszczy i Liceum Ogólnokształcącym im. Janusza Korczaka w Więcborku, organizując wspólne wydarzenia i aktywnie biorąc udział w życiu szkół, a także współpracuje z innymi placówkami oświatowymi i innymi instytucjami na swoim obszarze działania, prezentując pokazy psów służbowych oraz sprzętu specjalistycznego w szkołach, na festynach i z okazji uroczystych świąt i uroczystości innych służb i organizacji. Przedstawiciele Placówki brali udział w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą organizowanych przez Port Lotniczy w Bydgoszczy, podczas których rozmawiali z dziećmi na temat potencjalnych zagrożeń i ogólnie pojętego bezpieczeństwa. Oprócz wiedzy o tym jak odbywa się odprawa paszportowa oraz jakie urządzenie posiada SG do kontroli bezpieczeństwa – słuchacze mogli uzyskać wiedzę na temat bezpieczeństwa w miejscach publicznych (dlaczego tak ważnym elementem podróży jest pilnowanie swojego bagażu i jakie działania należy podjąć w momencie zagrożenia np. zgubienia się).

Placówka SG w Lesznowoli organizowała spotkania z dziećmi i młodzieżą, podczas których funkcjonariusze PSG przybliżali tematykę w zakresie podejmowania działań gwarantujących uniknięcie sytuacji niebezpiecznych dla zdrowia i życia oraz właściwego postępowania w przypadku ich zaistnienia. Uczestniczyła w 3 festynach, podczas w których funkcjonariusze prezentowali sprzęt techniczny wykorzystywany w służbie, przybliżali specyfikę i charakter służby w Straży Granicznej oraz omawiali zasady bezpieczeństwa związanego z wypoczynkiem nad wodą.

Nadodrzański Oddział SG podejmował działania poświęcone profilaktyce w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu młodzieży od substancji psychoaktywnych. Prowadzono spotkania z uczniami w formie pogadanek na temat „Bezpieczeństwa publicznego”, „Przeciwdziałanie alkoholizmowi wśród młodzieży”. Informowano młodzież o sankcjach prawnych, jakie grożą osobom, także nieletnim, które posiadają, rozprowadzają czy produkują środki odurzające.

Ponadto koordynator oddziału Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej ds. zapobiegania i zwalczania handlu ludźmi w 2015 roku zorganizował 13 spotkań z dziećmi i młodzieżą w szkołach, w Urzędach Wojewódzkich, w Starostwach Powiatowych oraz w Powiatowych Urzędach Pracy.

W 2015 r. w komendzie Bieszczadzkiego Oddziału SG przyjęto łącznie ok. 300 młodych gości, którzy chcieli zapoznać się z pracą funkcjonariuszy SG oraz sprzętem wykorzystywanym do służby. Dla kolejnych 200 zorganizowano spotkania w placówkach Bieszczadzkiego Oddziału SG, w których uczestniczył przewodnik z psem służbowym. Funkcjonariusze SG przekazywali informacje dot. bezpiecznego poruszania się po drogach w celu kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo i szanującego innych uczestników ruchu. W ramach tych spotkań omawiany był także sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń takich jak pożar, wyciek gazu w mieszkaniu, atak obcego zwierzęcia. Jednocześnie młodzi goście zostali zapoznani z charakterem pełnionej służby przez przewodnika psa służbowego, tj. m.in. oznaczanie znalezionych przedmiotów, tropienie śladów oraz wykorzystanie psa w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia.

3.4 ŻANDARMERIA WOJSKOWA (MON)

Zajęcia profilaktyczne w szkołach prowadzone były głównie w oparciu o następujące autorskie programy profilaktyczne Żandarmerii Wojskowej:

- „Program profilaktyczny z zakresu przeciwdziałania narkomanii na lata 2011 – 2016”;
- „Program profilaktyczny z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym na lata 2013– 2016”;

- „Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w środowisku służb mundurowych”;
- Projekt profilaktyczny „Bezpieczeństwo w sieci” – rozpoczęty w 2012 r.

Zajęcia te odbywały się w ramach spotkań na zaproszenie zainteresowanych placówek oświatowych, jak również podczas różnego rodzaju lokalnych uroczystości, do których zaliczyć należy m.in.:

- „Dni otwartych koszar”,
- „Międzynarodowy Dzień Dziecka”,
- „Międzynarodowy Dzień Osób Niepełnosprawnych”,
- „Pożegnanie lata”.

Czynności profilaktyczne realizowane były w formie pogadek, pokazów multimedialnych, warsztatów. Żołnierze ŻW prowadzili szereg zajęć profilaktycznych w szkołach, które miały na celu zapoznanie słuchaczy z obowiązującymi przepisami, istniejącymi niebezpieczeństwami w ruchu drogowym, z zakresem odpowiedzialności karnej w związku z nie przestrzeganiem przepisów ruchu. Szczególną uwagę poświęcono zagrożeniom i konsekwencjom prawnym wynikającym z faktu prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu oraz zażywania środków odurzających.

Żołnierze ŻW prowadzili również zajęcia profilaktyczne w jednostkach wojskowych oraz w szkołach patronackich z zakresu bezpieczeństwa użytkowników sieci. Realizowane zadania w ramach projektu bezpieczeństwa użytkowników sieci stały się wyznacznikiem nowych obszarów profilaktycznych w Siłach Zbrojnych RP.

W minionym roku przeprowadzono **385** (216) czynności profilaktycznych w placówkach oświatowych, w tym w przedszkolach - **111** (41); w szkołach podstawowych –**113** (62); w szkołach gimnazjalnych – **66** (41); w szkołach ponadgimnazjalnych – **95** (72).

IV. Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej

4.1 KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

W celu ograniczenia przestępczości w 2015 roku w obszarze *Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej* podjęto następujące przedsięwzięcia:

a) działania prowadzone w miejskiej komunikacji publicznej

- dokonano analizy stanu zagrożenia przestępczością w miejskiej komunikacji publicznej w 2015 roku- w porównaniu do roku 2014 należy stwierdzić, iż liczba przestępstw stwierdzonych ogółem w obszarze miejskiej komunikacji publicznej kształtowała się następująco: 2014 roku – 10.825, 2015 roku – 8.938. Z powyższego porównania wynika, iż w 2015 roku, w odniesieniu do roku 2014, widoczny jest spadek liczby przestępstw stwierdzonych w badanym obszarze (o 1.887).

Największą liczbę przestępstw stwierdzonych w obszarze miejskiej komunikacji publicznej w badanym okresie stwierdzono na terenie garnizonów o największym stopniu zaludnienia, tj.: stołecznym, śląskim, dolnośląskim, łódzkim i małopolskim. Liczby te kształtowały się na następującym poziomie:

	<u>2014 rok</u>	<u>2015 rok</u>
➤ stołeczny	2.763;	2.475;
➤ śląski	1.525;	1.392;
➤ dolnośląski	996;	921;

➤ łódzki	1.068;	788;
➤ małopolski	974;	683.

Najmniej przestępstw stwierdzono w następujących garnizonach:

	<u>2014 rok</u>	<u>2015 rok</u>
➤ opolskim	122;	74;
➤ świętokrzyskim	133;	75;
➤ lubuskim	106;	81.

Z uzyskanych danych wynika, iż największy wpływ na stan bezpieczeństwa w obszarze miejskiej komunikacji publicznej mają następujące kategorie przestępstw:

- kradzież cudzej rzeczy;
- przestępstwa rozbójnicze;
- bójka lub pobicie;
- uszczerbek na zdrowiu;
- uszkodzenie rzeczy.

Wskazać należy, iż spadła ogólna liczba kradzieży cudzej rzeczy, z 6.568 w 2014 roku do 5.179 w roku 2015, tj. o 21,1 %, co należy ocenić pozytywnie. Należy też zauważyć, że w tej kategorii nastąpił spadek liczby kradzieży kieszonkowych z 1.174 zdarzeń w 2014 roku do 1.029 w 2015 roku, co dało spadek wskaźnika dynamiki o 12,4 %. Największą liczbę kradzieży kieszonkowych w 2015 roku stwierdzono w garnizonach: stołecznym (575), śląskim (120), oraz łódzkim (82). Tendencje spadkowe wystąpiły również w kategorii określonej jako uszkodzenie rzeczy, gdzie nastąpił spadek liczby przestępstw z 1.004 w 2014 roku do 898 w roku 2015, to jest o 10,6 %. W badanym okresie liczba przestępstw w kategorii inne przestępstwa obniżyła się z 2.674 w 2014 roku do 2.430 w roku 2015, to jest o 9,1 %, co należy ocenić pozytywnie. W kategorii bójka lub pobicie nastąpił również spadek liczby przestępstw z 133 w 2014 roku do 109 w 2015 roku, tj. o 18,0 %. Analiza przedstawionych danych wskazuje, że odnotowano spadek liczby przestępstw w kategorii uszczerbek na zdrowiu odpowiednio z 194 w roku 2014 do 143 w 2015 roku, tj. o 26,3 %. Podkreślenia wymaga również spadek w kategorii liczby stwierdzonych przestępstw rozbójniczych z 252 w 2014 roku do 175 w 2015 roku tj. o 30,2 %. Ponadto, w 2015 roku w badanym obszarze odnotowano 3 przestępstwa zabójstwa, natomiast w 2014 roku nie odnotowano takich zdarzeń.

b) działania prowadzone na obszarach kolejowych

W 2015 roku na obszarach kolejowych, w skali kraju stwierdzono 7.441 przestępstw, tj. o 2.298 przestępstw mniej niż w roku 2014. Natomiast procentowy wskaźnik wykrywalności przestępstw stwierdzonych wyniósł 30,27% i był niższy o 0,92 p.p. w stosunku do roku 2014. Spadek liczby przestępstw stwierdzonych odnotowano na terenach wszystkich siedemnastu garnizonów. Największy spadek odnotowano w garnizonach: śląskim (o 827 przestępstw, tj. o 31,82%), stołecznym (o 383 przestępstwa, tj. o 25,73%), dolnośląskim (o 257 przestępstw, tj. o 24,45%), kujawsko-pomorskim (o 137 przestępstw, tj. o 34,69%) i małopolskim (o 132 przestępstwa, tj. o 24,27%). Do najbardziej istotnych zdarzeń mających wpływ na poczucie bezpieczeństwa podróżnych korzystających z usług publicznego transportu kolejowego należy zaliczyć:

- kradzież cudzej rzeczy – 4.644 przestępstwa (spadek o 1.644);
- rozbój, kradzież rozbójniczą, wymuszenia – 92 przestępstwa (spadek o 44);
- zdarzenia zw. z uszczerbkiem na zdrowiu – 35 przestępstw (spadek o 18);
- bójka, pobicie – 21 przestępstw (spadek o 22).

W roku 2015 odnotowano 3 przestępstwa kwalifikowane, jako zabójstwo (poprzednio również 3), przy czym dwa z nich zostały wykryte. Ponadto:

- realizowano działania zapobiegawcze wypracowane podczas prac Centralnego oraz wojewódzkich/Stołecznego Zespołów ds. bezpieczeństwa na obszarach kolejowych. W 2015 roku odbyły się 2 posiedzenia *Centralnego Zespołu ds. Bezpieczeństwa na obszarach kolejowych*, w trakcie

których m.in. podejmowano prace w zakresie przygotowania zarządców infrastruktury kolejowej i przewoźników kolejowych do zapewnienia bezpieczeństwa podróży. Równocześnie wskazać należy, że z dniem 29 października 2015 roku weszło w życie *Porozumienie w sprawie przyjęcia do stosowania „Strategii działań zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa na obszarach kolejowych i w pociągach”*, zawarte w Warszawie w dniu 8 października 2015 roku pomiędzy Komendantem Głównym Policji, Komendantem Głównym Straży Granicznej, Komendantem Głównym Żandarmerii Wojskowej, a siedemnastoma podmiotami kolejowymi. Zgodnie z postanowieniami *Porozumienia* powołany został *Centralny Zespół ds. Bezpieczeństwa na obszarach kolejowych i w pociągach*, natomiast na terenie poszczególnych województw *Regionalne Zespoły ds. Bezpieczeństwa na obszarach kolejowych i w pociągach*;

- inspirowano działania zmierzające do poprawy stanu zabezpieczeń technicznych stosowanych w wagonach towarowych m.in. montaż dodatkowych zabezpieczeń wagonów węglarek normalnej budowy, utrudniających dostęp do przewożonych towarów czynności realizowano przez cały 2015 roku;
- wskazywano kierunki działań Stołecznemu/wojewódzkim Zespołom ds. Bezpieczeństwa na obszarach kolejowych zmierzających do zmniejszenia liczby przestępstw stwierdzonych w wybranych kwalifikacjach prawnych oraz wykroczeń, mających istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa podróży (czynności realizowane były przez cały rok przez członków zespołu);
- stale wymieniano informacje i podejmowano wspólne inicjatywy na rzecz przeciwdziałania kradzieżom sieci: telekomunikacyjnej, trakcyjnej i jej elementów;
- podejmowano inicjatywy oraz działania na rzecz przeciwdziałania kradzieżom złomu, w tym inspirowano działania Stołecznego/wojewódzkich Zespołów ds. bezpieczeństwa na obszarach kolejowych mających na celu przeprowadzenie systematycznych kontroli punktów skupu złomu i metali kolorowych;
- na bieżąco współpracowano oraz stale monitorowano stan bezpieczeństwa w związku z przemieszczaniem się uczestników imprez sportowych i innych środków komunikacji kolejowej;
- podejmowano wspólne działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa przewożonych towarów bezpośrednio na najbardziej zagrożonych obszarach kolejowych;
- adekwatnie do zidentyfikowanych zagrożeń w środkach publicznej komunikacji kolejowej zastosowano stosowne rozwiązania w zakresie organizacji służby - komendy wojewódzkie/Stołeczna Policja na podstawie przeprowadzanych analiz stanu bezpieczeństwa, mając na celu efektywne wykorzystanie sił i środków, kierowały patrole umundurowane i nieumundurowane na najbardziej zagrożone linie kolejowe, w tym do pociągów dalekobieżnych i międzynarodowych;
- prowadzono działania w formie tzw. patroli rajdujących, w skład których wchodził funkcjonariusze służby prewencyjnej jak i kryminalnej, a także Straży Ochrony Kolei i Straży Granicznej oraz żołnierze Żandarmerii Wojskowej. Nasilenie przedmiotowych działań występowało w szczególności w okresie wzmożonego ruchu w czasie letnich i zimowych wyjazdów turystycznych, jak również w czasie weekendów, przejazdów na imprezy masowe, zabezpieczenia przejazdów pociągów międzynarodowych;
- zgodnie z *Harmonogramem Prac Centralnego Zespołu* w celu oceny realizacji przedsięwzięć zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa podróżujących środkami publicznego transportu kolejowego w 2015 roku przygotowano *Plan oraz Harmonogram czynności badawczych* na obszarach kolejowych w kraju. W oparciu o przygotowany dokument wyznaczeni przedstawiciele podmiotów uczestniczących w pracach *Centralnego Zespołu* w II kwartale 2015 roku wzięli udział w przedmiotowych czynnościach, które polegały na obserwacji sposobu realizacji zadań przez funkcjonariuszy/żołnierzy służb uczestniczących w procesie zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego na obszarach kolejowych. Ponadto uczestnicy czynności badawczych obserwowali przestrzeganie przepisów wewnętrznych przez pracowników drużyn konduktorskich podczas obsługi pociągów, a także stan bezpieczeństwa i porządek w obiektach dworcowych;

- kontynuowano inicjatywy Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP związane z realizowaniem w wyznaczonych terminach *wzmoczonych działań prewencyjnych Policji i podmiotów zewnętrznych na terenie najbardziej zagrożonych szlaków i węzłów komunikacyjnych*. Kontynuacja przedmiotowej inicjatywy mającej na celu skoordynowanie działań prewencyjnych przyczyniła się do bardziej efektywnego wykorzystania sił i środków Policji oraz innych podmiotów zewnętrznych;
- podjęto współpracę w ramach kolejnej edycji ogólnopolskiej kampanii **„Bezpieczny przejazd – Zatrzymaj się i żyj”**, którą honorowym patronatem objął Komendant Główny Policji. Oznaczało to czynne włączenie się policjantów w całym kraju do realizacji wzmoczonego nadzoru nad ruchem drogowym w okolicach przejazdów kolejowych.

Z posiadanych przez KGP danych wynika, że w 2015 roku na przejazdach kolejowych w kraju miały miejsce 82 wypadki drogowe (wzrost o 8), z czego większość tj. 53 miało miejsce na przejazdach niestrzeżonych (wzrost o 4). Śmierć w tych wypadkach poniosło 39 osób (wzrost o 13). Na przejazdach strzeżonych zginęło 13 osób (wzrost o 5), natomiast 26 osób poniosło śmierć na przejazdach niestrzeżonych (wzrost o 8). Rannych zostało 75 osób (wzrost o 4), z czego 54 osoby zostały ranne na przejazdach niestrzeżonych (wzrost o 3), natomiast na przejazdach strzeżonych rannych zostało 21 osób (wzrost o 1);.

4.2 STRAŻ GRANICZNA

Działania w ww. obszarze pokrywają się w większości z zadaniami realizowanymi w ramach kontroli ruchu drogowego. Funkcjonariusze jednostek organizacyjnych Straży Granicznej prowadzili działania przede wszystkim w publicznych środkach komunikacji drogowej i kolejowej. Działania realizowano we współpracy z Policją, Inspekcją Transportu Drogowego oraz Strażą Ochrony Kolei. Współpraca z Policją realizowana była w ramach wspólnych patroli na terenach kolejowych, patroli drogowych, w związku z okresem wzmoczonego ruchu drogowego w okresie ferii, wakacji, oraz w okresie świąteczno-noworocznym.

Podczas działań duży nacisk położono na kontrolę autokarów przewożących młodzież w okresie wypoczynku zimowego i letniego oraz zapewnianie w terytorialnym zasięgu przejść granicznych bezpieczeństwa podróżnych, przekraczających granicę państwową autobusami rejsowymi i turystycznymi (czynności z zakresu kontroli drogowej i kontroli transportu drogowego wykonywano podczas odprawy granicznej w przejściach granicznych). Ideą tych działań było zapewnienie bezpieczeństwa osobom wyjeżdżającym i powracającym z wypoczynku, w szczególności w momentach zwiększonego ruchu pasażerskiego (święta, przedłużone weekendy, ferie szkolne i wakacje) również na głównych, najbardziej zagrożonych szlakach i węzłach kolejowych..

Funkcjonariusze SG w ramach akcji pod kryptonimami „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczny weekend”, „Pirat”, „Alkohol”, „Prędkość” wspólnie z inspektorami ITD kontrolowali stan techniczny autokarów przewożących dzieci i młodzież udającą się na wypoczynek. Zintensyfikowano również w przejściach granicznych czynności kontrolne w zakresie kontroli stanu technicznego pojazdów przewożących dzieci i młodzież, stanu psychofizycznego kierowców. W przypadkach przekraczania granicy przez zorganizowane grupy dzieci i młodzieży we współpracy ze Służbą Celną zapewniano sprawną i szybką odprawę graniczną.

4.3 ŻANDARMERIA WOJSKOWA (MON)

Główne działania zmierzające do poprawy bezpieczeństwa w środkach komunikacji publicznej, Żandarmeria Wojskowa realizowała wspólnie z funkcjonariuszami Policji, Straży Ochrony Kolei oraz Strażą Miejską. Działania prowadzone były w rejonach dworców oraz w środkach transportu PKP.

Głównym celem działań prewencyjnych było, zapewnienie bezpieczeństwa podróżnym, zapobieganie dewastacji i kradzieży mienia. Zwiększone liczby patroli Żandarmerii Wojskowej, Policji, Straży Ochrony Kolei i Straży Miejskiej, kierowane były w rejon obiektów i tras kolejowych PKP głównie podczas wzmożonego ruchu (weekendy) Nadzorem objęto również dworce autobusowe.

Żandarmeria Wojskowa w 2015 roku, wystawiła w rejonie obiektów oraz w środkach komunikacji PKS **233** (391) patrole, na obiektach kolejowych PKP wystawiono **583** (514) patrole. Systematycznie uczestniczono w spotkaniach zespołów ds. bezpieczeństwa na obszarach kolejowych w celu oceny zagrożeń i wypracowania wspólnych działań prewencyjnych.

V. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

5.1 KOMENDA GŁÓWNA POLICJI

W 2015 roku wydarzyły się **32 964** wypadki drogowe, w porównaniu z 2014 rokiem, w którym zanotowano 34970 wypadków, liczba ta spadła o 2 006 wypadków (-5,7%). W wyniku wypadków drogowych **2 938** osób poniosło śmierć, w porównaniu z rokiem 2014, w którym śmierć poniosły 3 202 osoby nastąpił spadek o 264 osoby (-8,2%). W wypadkach rannych zostało **39 768** osób, w porównaniu do roku 2014 kiedy zanotowano 42545 osób rannych, liczba ta zmniejszyła się o 2777 osób tj. (-6,5%). Wskaźnik liczby wypadków, liczby zabitych oraz rannych wynosił, na 100 tys. mieszkańców:

- wypadki – **85,7**;
- zabici – **7,6**;
- ranni – **103,4**.

Zdecydowaną większość wypadków spowodowali kierujący pojazdami. Byli oni sprawcami 27 304 wypadków (co stanowi 82,8% ogółu). W wyniku tych zdarzeń śmierć poniosło 2 009 osób, a 34 077 zostało rannych. Głównymi przyczynami wypadków było:

- niedostosowanie prędkości do warunków ruchu – 6 807 wypadków;
- nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu – 7 236 wypadków;
- nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego (nieprawidłowe przejeżdżanie przejść dla pieszych oraz nie ustąpienie pierwszeństwa pieszemu) - 4 257 wypadków.

Rozważając problemy związane z bezpieczeństwem w ruchu drogowym należy wziąć pod uwagę dynamiczny rozwój motoryzacji, który generuje intensywny ruch drogowy.

Do najistotniejszych obszarów, w których prowadzone były działania profilaktyczno-represyjne należało:

- przestrzeganie przez kierujących pojazdami silnikowymi, pieszych i rowerzystów przepisów ruchu drogowego oraz egzekwowanie właściwych relacji pomiędzy nimi;
- przestrzeganie ograniczeń prędkości;
- przestrzeganie zakazu kierowania pojazdami pod wpływem alkoholu lub środków działających podobnie do alkoholu;
- stosowanie przez kierujących i pasażerów urządzeń bezpieczeństwa biernego (pasy bezpieczeństwa oraz urządzenia do bezpiecznego przewozu dzieci);
- edukacja komunikacyjna.

W 2015 roku w Polsce miało miejsce 2 819 wypadków drogowych z udziałem dzieci w wieku 0-14 lat. W zdarzeniach tych 70 dzieci poniosło śmierć, a 3 077 doznało obrażeń. W stosunku do 2014 roku liczba wypadków zmalała o 391 (- 12,2%), liczba zabitych dzieci zmniejszyła się o 10 (-12,5%) a rannych o 432 dzieci (-12,3 %)

Z przedstawionych danych wynika, że tendencja spadkowa liczby wypadków, zabitych i rannych z udziałem najmłodszych zdecydowanie się utrzymuje.

Ofiary wypadków drogowych dzieci i młodzieży w latach 2013-2015 w poszczególnych grupach wiekowych

Grupy wiekowe	Zabici			Ranni		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
0 - 6	31	30	22	1 162	1 096	883
7-14	59	50	48	2 585	2 413	2 194

a) Działania kontrolno - profilaktyczne realizowane w obszarze ruchu drogowego

- **Działania kontrolno – prewencyjne „BEZPIECZNY WEEKEND”**, ukierunkowane na zapewnienie bezpiecznej podróży wszystkim uczestnikom ruchu drogowego w tym także dzieciom, w dniach masowych wyjazdów i powrotów, **„BEZPIECZNE WAKACJE”** – ukierunkowane na zapewnienie bezpiecznych wyjazdów rodzinnych oraz wyjazdów dzieci i młodzieży na obozy i kolonie, zapewnienie bezpieczeństwa w miejscach wypoczynku, **„BEZPIECZNA DROGA DO SZKOŁY”** – działania ukierunkowane na bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w rejonie szkół w okresie rozpoczęcia nauki.
- **Turnieje bezpieczeństwa w ruchu drogowym skierowane do dzieci i młodzieży**, które znacząco przyczyniają się do podniesienia poziomu wiedzy i kwalifikacji młodych uczestników ruchu drogowego. Ich podstawowym założeniem organizacyjnym jest wieloetapowość, dzięki temu obejmują szerokie rzesze dzieci i młodzieży począwszy od etapu szkolnego, międzyszkolnego (gmina), powiatowego, wojewódzkiego, aż do finałów ogólnopolskich. We wszystkich tych etapach aktywnie uczestniczą policjanci ruchu drogowego.

Statystyka uczestnictwa w turniejach w 2015 roku:

Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla Szkół Podstawowych:

- liczba szkół – 6 273;
- liczba uczniów – 122 993.

Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla Uczniów Gimnazjum:

- liczba szkół – 3 689;
- liczba uczniów – 61 009.

Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny:

- liczba szkół – 1 342;
- liczba uczniów – 18 163.

Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla Uczniów Szkół Specjalnych i Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych:

- liczba szkół – 89;
- liczba uczniów – 682.

Łącznie:

- liczba szkół – 11 393;
- liczba uczniów – 202 847.

- **„Kochasz? Powiedz STOP Wariatom Drogowym”**. Pierwsza edycja kampanii, która miała miejsce w 2014 roku skierowana została przede wszystkim do osób najbliższych kierowcom, które mogą wpłynąć na ich zachowania podczas jazdy. Kolejna edycja w 2015 roku dotyczyła bezpieczeństwa pieszych. Motywem przewodnim prowadzonych działań było zwrócenie uwagi na fakt,

że odpowiedzialność za bezpieczeństwo na drodze ponosi zarówno kierowca, jak i pieszy. Fundacja PZU przygotowała specjalną zapachową wersję niebieskiego serduszka będącego symbolem kampanii. Serduszko umieszczone w samochodzie ma przypominać kierowcy, że pieszym może być bliska mu osoba. Serduszka były rozdawane podczas patroli policyjnych, w których udział wzięli również wolontariusze - pracownicy PZU. Ponadto do dzieci ze szkół podstawowych trafiło 620 tys. serduszek odblaskowych rozdawanych na lekcji wychowania komunikacyjnego;

- Debata **„Bezpieczny pieszy”**, zorganizowana w Centralnym Ośrodku Sportu Torwar w Warszawie przez Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego KGP wspólnie z PZU S.A. oraz Fundacją Krajowe Centrum Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym. W debacie udział wzięli eksperci reprezentujący zarówno świat teorii jak i praktyki z obszaru bezpieczeństwa ruchu drogowego. Skuteczna poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym to poza nadzorem prewencyjnym edukacja, legislacja i inżynieria, dlatego też debata prowadzona była w trzech panelach tematycznych: I unormowania prawne z zakresu bezpieczeństwa pieszych, II Edukacja na rzecz bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego oraz III nowoczesne rozwiązania infrastrukturalne wpływające na bezpieczeństwo pieszych. Każdy panel zaowocował wnioskami, które Policja będzie starała się wdrażać w zakresie swoich obowiązków ustawowych;
- **„Nigdy nie jeżdżę po alkoholu”** - celem akcji jest zwiększenie bezpieczeństwa na drogach poprzez walkę z przyzwoleniem społecznym na jazdę pod wpływem alkoholu. Przedsięwzięcie zainicjowane zostało przez Związek Pracodawców – Browary Polskie, ma aktywizować uczestników ruchu do poparcia hasła „Nigdy nie jeżdżę po alkoholu” i umieszczenia nalepki z takim napisem na tylnej szybie samochodu. Akcja objęła zasięgiem cały kraj – docierając do niemal 2 mln kierowców;
- **„Klub Bezpiecznego Puchatka”** – kampania ogólnopolska organizowana przez firmę Maspex Polska. Głównym celem programu jest edukacja i poprawa bezpieczeństwa dzieci, które rozpoczynają swoją naukę w szkole, a także wytworzenie u nich naturalnych sposobów unikania i reagowania na zagrożenia. W ramach tego przedsięwzięcia przy wsparciu merytorycznym Biura Ruchu Drogowego wydawane są materiały edukacyjne dla dzieci, nauczycieli i rodziców;
- **„Bezpieczny sezon motocyklowy 2015”** - mając na uwadze szczególną grupę uczestników ruchu drogowego jaką są motocykliści na błoniach Stadionu Narodowego w Warszawie Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego KGP zorganizowało piknik edukacyjny związany z bezpieczeństwem motocyklistów. Celem przedsięwzięcia, było promowanie bezpieczeństwa motocyklistów oraz kształtowanie postaw świadomego i bezpiecznego kierowania pojazdami.
- Kampania **„Rowerem bezpiecznie do celu”** - w 2015 roku miała miejsce VIII edycja tego przedsięwzięcia organizowana przez MSWiA oraz Policję. Kampania została zainaugurowana podczas pikniku zorganizowanego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów w dniu 30 maja 2015 roku w ramach Dnia Dziecka w ogrodach przylegających do Urzędu Rady Ministrów. Stoisko promocyjne prowadzone przez policjantów ruchu drogowego z Komendy Głównej Policji oraz Komendy Stołecznej Policji odwiedziło kilka tysięcy dzieci z rodzicami. Wiodącym celem kampanii było promowanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym rowerzystów, a w szczególności dzieci i młodzieży. Biorąc pod uwagę nasilenie w okresie wiosenno-letnim negatywnych zjawisk związanych z pojawieniem się na drogach rowerzystów, akcja prowadzona była do końca wakacji. Podczas działań prowadzonych w skali ogólnopolskiej policjanci ruchu drogowego pełniący służbę na drogach egzekwowali przestrzeganie przepisów przez osoby kierujące rowerami, zwracali szczególną uwagę na stan techniczny pojazdów i ich obowiązkowe wyposażenie, sprawdzali także czy dzieci, które ukończyły 10-ty rok życia posiadają kartę rowerową. Ważnym elementem działań było prowadzenie kontroli kierujących pojazdami silnikowymi, którzy nie przestrzegali przepisów ruchu drogowego w stosunku do rowerzystów.

Należy podkreślić, iż w porównaniu do roku ubiegłego, zmniejszyła się liczba wypadków z udziałem rowerzystów o 216 (-4,5%). W 2015 roku, uczestniczyli oni w 4 634 wypadkach drogowych, w których zginęło 300 rowerzystów, a 4 111 zostało rannych;

- działania ogólnopolskie „Bezpieczna Wakacje”, „Bezpieczne ferie” w ramach których policjanci:
 - sprawują wzmożony nadzór nad ciągami komunikacyjnymi do miejscowości wypoczynkowych;
 - zwracają szczególną uwagę na bezpieczeństwo przewozu dzieci w pojazdach osobowych oraz komunikacji zbiorowej prowadzonej przy wykorzystaniu autobusów turystycznych, ze szczególnym uwzględnieniem stanu technicznego tych środków transportu oraz stanu trzeźwości kierujących pojazdami.
- „PRĘDKOŚĆ” - ukierunkowane na egzekwowanie ograniczeń prędkości;
- „PASY” – ukierunkowane na egzekwowanie obowiązku podróżowania w pasach bezpieczeństwa oraz stosowanie urządzeń ochronnych do przewozu dzieci;
- „NIECHRONIENI UCZESTNICY RUCHU DROGOWEGO” – ukierunkowane na przestrzeganie przez kierujących pojazdami silnikowymi, pieszych i rowerzystów przepisów ruchu drogowego;
- „TRUCK” – ukierunkowane na ujawnianie i eliminowanie nieprawidłowości związanych z wykonywaniem transportu drogowego, „BUS” – ukierunkowane na ujawnianie i eliminowanie nieprawidłowości występujących w przewozie osób.

5.2 STRAŻ GRANICZNA

Oddziały Straży Granicznej wspólnie z Policją, Służbą Celną, Inspekcją Transportu Drogowego, prowadziły działania w ramach bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Celem tych działań było stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych przedsięwzięć na rzecz ochrony pieszych, kształtowania bezpiecznego zachowania uczestników ruchu drogowego oraz prewencja w zakresie wypadków drogowych. Przeprowadzono ogromną ilość spotkań z młodzieżą o charakterze prewencyjnym i informacyjnym w placówkach oświatowych, przy okazji festynów i różnych imprez miejscowych.

Do działań realizowanych w zakresie rządowego programu „Razem bezpieczniej” w tym obszarze zaliczyć należy działania:

- kontrola stanu technicznego pojazdów, w tym autokarów i pojazdów przewożących dzieci i młodzież,
- kontrola uprawnień kierowców oraz dokumentów pojazdów (ubezpieczenie, badanie techniczne),
- kontrola przestrzegania przepisów ruchu drogowego przez kierowców, rowerzystów i pieszych,
- kontrola legalności prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie przewozu osób,
- kontrola wykonujących przewozy drogowe pod względem przestrzegania przepisów transportu drogowego,
- prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej w zakresie bezpiecznego poruszania się po drogach, w celu kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo i szanującego innych uczestników ruchu,
- poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego, w tym przewozu dzieci w pojazdach,
- ujawnianie przekroczeń dozwolonych prędkości jazdy,
- eliminowanie z ruchu kierowców w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości bądź pod działaniem środków działających podobnie do alkoholu,

- stosowanie się kierowców i pasażerów do obowiązku jazdy w pasach bezpieczeństwa oraz stosowania urządzeń do przewozu dzieci.

Priorytetowym działaniem w omawianym obszarze był program: „**Działania kontrolno-prewencyjne na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego**” (poprzednia nazwa tzw. „**Gambit**”), w którego realizację Straż Graniczna włączyła się wzorem lat ubiegłych.

Podlaski Oddział Straży Granicznej w ramach ww. programu prowadził działania samodzielnie jak i we współpracy z innymi służbami: Policją, Służbą Celną, Inspekcją Transportu Drogowego.

W obszarze bezpieczeństwa w ruchu drogowym funkcjonariusze Podlaskiego OSG prowadzili również działania mające na celu edukację dzieci i młodzieży w celu kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo i szanującego prawa innych uczestników ruchu drogowego.

Placówka SG Warszawa – Okęcie wraz z Policją, na terenie miasta stołecznego Warszawy, uczestniczyła w 7 akcjach mających na celu kontrolę prędkości pojazdów oraz kontrolę stanu technicznego pojazdów (w tym autokarów przewożących dzieci wyjeżdżające na wakacje).

Funkcjonariusze **Placówki SG w Bydgoszczy** wraz z funkcjonariuszami Policji, przy użyciu pojazdów służbowych Straży Granicznej przeprowadzili 4 działania na terenie miasta Bydgoszcz w ramach akcji o kryptonimie:

1. „LUXCAR” w zakresie zwalczania i ograniczania transgranicznej działalności sprawców przestępstw polegających na szeroko rozumianej przestępczości samochodowej, narkotykowej, handlu ludźmi oraz nielegalnego handlu bronią,
2. „HIT2-BLUE-AMBER” w zakresie zwalczania i ograniczania transgranicznej działalności sprawców przestępstw samochodowych,
3. „NOC KLUBOWA” - akcja ukierunkowana szczególnie na badanie trzeźwości kierowców lub ew. spożycia środków odurzających,
4. „BEZPIECZNY TYDZIEŃ NA DROGACH” - działania ukierunkowane na ujawnianie wszelkiego rodzaju wykroczeń i przestępstw w komunikacji.

Funkcjonariusze Placówek SG w: Kielcach, Lesznowoli, Warszawa-Modlin prowadzili działania kontrolno-prewencyjne na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym prowadząc szczegółową kontrolę stanu technicznego pojazdów, autobusów, badania stanu trzeźwości kierowców pojazdów, kontrolę uprawnień kierowców do prowadzenia pojazdów, dokumentów pojazdów w ramach akcji: „Prędkość”, „Niechroniony uczestnik ruchu drogowego”, „Bezpieczny weekend”, „Pasy”, „Widoczny - bezpieczny”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne ferie”. Ponadto funkcjonariusze **Placówki SG Warszawa-Modlin** uczestniczyli w działaniach pod kryptonimem „Nie prowadzę po alkoholu”. Celem tych działań, poza zwalczaniem przestępstw i wykroczeń będących w ustawowej właściwości SG, była poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym na szlakach komunikacyjnych.

Nadbużański OSG, w ramach działań programu w 2015r., wylegitymował 67 557 osób i skontrolował 37 239 pojazdów. Pouczono, w związku z wykroczeniami drogowymi 4 528 uczestników ruchu drogowego, nałożono 7 114 mandatów karnych na łączną kwotę 217 080 zł. Zatrzymano 117 osób (w tym 14 kierowców pod wpływem alkoholu) oraz ujawniono 95 przekroczeń prędkości przez kierowców.

Nadodrzański Oddział SG uczestniczył w akcjach prowadzonych na rzecz podwyższenia poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym: „Bezpieczne ferie 2015”, „Bezpieczne wakacje 2015”, „Prędkość”, „Alkohol i narkotyki”, „Truck”, „Bus”, „Bezpieczny weekend”, „Znicz” „Pasy”, „Uczestnicy ruchu”, „E - 30”.

Dane **Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej** pokazują, iż w ramach programu w 2015 r. odnotowano wzrost liczby skontrolowanych osób (skontrolowano 4304 osoby) – o 3,6% w porównaniu do roku 2014 (4153 osób). W przypadku liczby skontrolowanych pojazdów – również zaobserwowano tendencję wzrostową (2230 pojazdów) tj. o 10,8% w porównaniu do roku 2014 (2012 skontrolowanych pojazdów).

W **Bieszczadzkim OSG** również priorytetowym działaniem w obszarze bezpieczeństwa w ruchu drogowym był program: „Działania kontrolno-prewencyjne na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego” (poprzednia nazwa tzw. „Gambit”). Działania „Gambit 2015” prowadzone były przez Oddział w oparciu o harmonogram opracowany przez Krajową Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. W okresie sprawozdawczym funkcjonariusze tego Oddziału uczestniczyli w 150 działaniach realizowanych w rejonie służbowej odpowiedzialności poszczególnych placówek.

W trakcie działań uzyskano następujące wyniki: skontrolowano 717 pojazdów w tym: 680 samochodów osobowych, 36 samochodów ciężarowych; 1182 osoby; udzielono 32 pouczeń kierowcom pojazdów; ukarano mandatem karnym 35 kierowców pojazdów; stwierdzono jeden przypadek kierowania pojazdem przez kierowcę, który znajdował się w stanie po użyciu alkoholu; stwierdzono nieprawidłowy stan techniczny 15 pojazdów; ujawniono 6 przypadków przekroczenia prędkości; zatrzymano 41 dowodów rejestracyjnych. W działania zaangażowano 236 funkcjonariuszy Straży Granicznej.

Funkcjonariusze Bieszczadzkiego Oddziału SG uczestniczyli również w działaniach „Granica 2015”, w ramach których wspólnie z funkcjonariuszami Policji dokonywali kontroli stanu technicznego pojazdów poruszających się po drogach w rejonie służbowej odpowiedzialności poszczególnych placówek SG i komend Policji.

Warmińsko-Mazurski OSG, poza działaniami wynikającymi z harmonogramu „Działania kontrolno-prewencyjne na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego” uczestniczył w innych działaniach o podobnym charakterze. Przykładem mogą być m.in. działania realizowane wspólnie z funkcjonariuszami Policji, przeprowadzone pod kryptonimami „Wojewódzka Koordynacja Służb TV”, „Koordynacja drogi wojewódzkiej DW507”, Koordynacja drogi krajowej K51”, „Koordynacja ruchu S-22”, „Trasa Koordynowana”, „Gimbus” „Trzeźwy poranek”, „Wykroczenia pieszych”. Funkcjonariusze tego Oddziału włączani byli również w akcje takie jak: „Bezpieczne ferie 2015”, „Bezpieczne wakacje 2015” oraz „Prędkość”, „Alkohol i narkotyki”, „Truck”, „Bus”, „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego”, „Bezpieczny weekend” „Wielkanoc”, „Majowy Weekend”, „Boże Ciało”, „Sierpniowy Weekend”, „Ostatni weekend wakacji”, „Znicz”, „Boże Narodzenie”, „Pasy”. W obszarze bezpieczeństwa w ruchu drogowym prowadzono również działania mające na celu edukację dzieci i młodzieży w celu kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo i szanującego prawa innych uczestników ruchu. Były to akcje: „Bezpieczna droga do szkoły”, „Blaskiem chronieni”.

Morski Oddział SG w zakresie działań kontrolno-prewencyjnych na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, współdziałając z Policją, przeprowadził 468 akcji, w wyniku których uzyskał następujące rezultaty: wylegitymowano 6170 osób, zatrzymano 10 osób, pouczonych 30 osób, ukarano 128 osób mandatem, skontrolowano 3687 pojazdów, zatrzymano 6 kierujących pod wpływem alkoholu, stwierdzono w 67 przypadkach nieprawidłowy stan techniczny pojazdu. Ponadto w ramach akcji kontrolnych prowadzonych na drogach samodzielnie i przy współdziałaniu z innymi służbami przeprowadzono 1001 patroli.

Śląsko – Małopolski Oddział SG uczestniczył w akcjach: „Bezpieczne ferie 2015”, „Bezpieczne wakacje 2015”, „Prędkość”, „Alkohol i narkotyki”, „Truck”, „Bus”, „Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego”, „Bezpieczny weekend”, „Znicz 2015”, „Bezpieczna droga do szkoły”, „Pasy”, „Bezpieczny region”. W obszarze bezpieczeństwa w ruchu drogowym prowadzono również działania mające na celu edukację dzieci i młodzieży: program „Blaskiem chronieni” czy „Bezpieczna droga do szkoły”. Realizując w 2015 roku akcję „Blaskiem Chronieni” funkcjonariusze Śląsko-Małopolskiego Oddziału Straży Granicznej podczas 43 spotkań (przedszkola, szkoły, siedziby placówek SG) przekazali młodym uczestnikom ruchu drogowego ponad 1700 odblasków. Ponadto uczestniczyli w zabezpieczeniu imprez odbywających się na drogach publicznych, zapewniając tym samym

bezpieczeństwo uczestnikom tych imprez, a także uczestnikom ruchu drogowego. Były to imprezy: „Tour De Pologne”, „I RAFAKO Półmaraton w Raciborzu”.

5.3 ŻANDARMERIA WOJSKOWA (MON)

Inspektorzy ruchu drogowego oraz dowódcy patroli ŻW prowadzili systematyczne działania patrolowe w oparciu o „Program profilaktyczny z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym na lata 2013 – 2016”. W dużej mierze patrole wystawiane były wspólnie z funkcjonariuszami Policji. Głównym ich zadaniem było, poprawienie stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, między innymi poprzez nakładanie sankcji na kierowców naruszających obowiązujące przepisy.

Żołnierze ŻW prowadzili szereg zajęć profilaktycznych w szkołach, przedszkolach, których celem było zapoznanie młodych uczestników z przepisami ruchu drogowego. Szczególną uwagę poświęcano zagrożeniom i konsekwencjom wynikających z faktu braku znajomości przepisów ruchu drogowego oraz poruszaniu się rowerem bez oświetlenia, czy odbłasków oraz kasków rowerowych.

W zakresie działań profilaktycznych prowadzonych w jednostkach i instytucjach wojskowych podczas organizacji szkoleń szczególną uwagę zwrócono na zagadnienia dotyczące zmian legislacyjnych wprowadzonych w przepisach Ruchu Drogowego w 2015 r.

Żołnierze ŻW prowadzili również szkolenia i warsztaty w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Ponadto byli oni zapraszani przez szkoły do przedsięwzięć propagujących bezpieczeństwo w ruchu drogowym takich jak pikniki lub festyny tematyczne. W czasie realizowanych czynności profilaktycznych żandarmi wykorzystywali między innymi symulator zderzeń, symulator 3D i alkogogle, aby pokazać nie tylko kierowcom, jak na zmysły wpływa alkohol lub inny środek psychoaktywny. Wszystkie symulatory są na wyposażeniu terenowych Oddziałów ŻW. Podczas tych przedsięwzięć żandarmi wydawali materiały profilaktyczne np. materiały odbłaskowe takie jak: kamizelki, smycze, worki odbłaskowe, koszulki.

W ramach wspólnych działań patrolowych Żandarmeria Wojskowa uczestniczyła w zintegrowanych akcjach z Policją, Strażą Graniczną i Strażą Miejską pod kryptonimami: „BEZPIECZNY WYJAZD”, „BEZPIECZNY POWRÓT”, „PRĘDKOŚĆ”, „BUS”, „PASY BEZPIECZEŃSTWA”, „ALKOHOL I NARKOTYKI”, „WIELKANOC”, „ZNICZ”, „BOŻE NARODZENIE I NOWY ROK”, „BEZPIECZNY WEEKEND BOŻEGO NARODZENIA”, „BEZPIECZNY WEEKEND MAJOWY”, „ALKOHOL”, „TRZEŻWEY PORANEK”, „PASY”, „NIECHRONIENI UCZESTNICY RUCHU DROGOWEGO”, „BEZPIECZNY WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY – WAKACJE SZKOLNE”, „FOTELIK”, „TRUCK”, „ALKOHOL I KIEROWCA”, „POJAZDY DO NAUKI JAZDY I EGZAMINOWANIA”, „GIMBUS”, „DROGA E-30”, „NAUKA JAZDY”, „ZATRZYMAJ SIĘ I ŻYJ”, „WIELKA ORKIESTRA ŚWIĄTECZNEJ POMOCY”.

Wspólne patrole z Policją są realizowane w odpowiednich proporcjach w czasie ogólnopolskich akcji policyjnych i okresach wzmożonego ruchu na drogach. W trakcie ww. działań wystawiono ogólnie **14 599** (12 165) patroli oraz skontrolowano **22 964** (26 461) pojazdów.

VI. Bezpieczeństwo w działalności gospodarczej

6.1 Komenda Główna Policji

W ramach obszaru *bezpieczeństwo w działalności gospodarczej* zorganizowano:

- seminarium pt. „Współpraca Policji, zakładów ubezpieczeń i innych instytucji rynku ubezpieczeniowego w zakresie zapobiegania, ujawniania oraz zwalczania przestępczości ubezpieczeniowej” (wspólnie z Polską Izbą Ubezpieczeń);
- seminarium pt. „Współpraca Policji i sektora bankowego w zakresie zapobiegania, ujawniania oraz zwalczania przestępczości związanej z funkcjonowaniem banków”, którego głównym tematem było omawianie przestępstw w sektorze bankowym, pranie pieniędzy, przestępstwa związane z elektronicznymi instrumentami płatniczymi, włamania na bankowe konta internetowe, a także współpraca organów ścigania i środowisk bankowych (wraz ze Związkiem Banków Polskich);
- cykl szkoleń w ramach projektu Centrum Edukacji dla Uczestników Rynku – CEDUR dotyczących m.in. przeciwdziałania prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu w instytucjach finansowych, w których udział wzięło 170 funkcjonariuszy zwalczających przestępczość gospodarczą (wraz z KNF);
- warsztaty szkoleniowe w zakresie zwalczania przestępczości gospodarczej dla funkcjonariuszy pionu kryminalnego zajmujących się zwalczaniem przestępczości gospodarczej komend wojewódzkich Policji i Komendy Stołecznej Policji. W szkoleniu udział wzięło około 100 osób;
- międzynarodowe seminarium naukowe pt. „Współpraca organów ścigania i innych instytucji państwowych w zakresie ochrony interesów ekonomicznych i finansowych RP i UE w związku z obrotem paliwami ciekłymi” (wspólnie z WSPol. w Szczycie i CBŚP);
- udział w procesie zmiany programu kursu specjalistycznego dotyczącego zwalczania PG. Zmiana programu kursu specjalistycznego w zakresie zwalczania przestępczości gospodarczej przygotowana została przez zespół powołany Decyzją nr 474 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 listopada 2014 roku.

VII. Ochrona dziedzictwa narodowego

7.1 STRAŻ GRANICZNA

Działania Straży Granicznej w obszarze ochrony dziedzictwa narodowego opierają się na zapisach porozumienia z dnia 3 listopada 2004 r. zawartego pomiędzy Ministrem Finansów, Ministrem Kultury, Komendantem Głównym Policji i Komendantem Głównym Straży Granicznej w sprawie współdziałania w zwalczaniu nielegalnego wywozu za granicę lub przywozu z zagranicy zabytków. W 2015 r. w ramach realizacji przedmiotowego zagadnienia uwzględniano tematykę ochrony dziedzictwa narodowego poprzez bieżącą wymianę informacji w zakresie występujących zagrożeń dotyczących ochrony zabytków oraz wypracowanych metod i form współdziałania w zakresie skutecznej ochrony zabytków zlokalizowanych w strefie nadgranicznej.

W ramach prac na rzecz ochrony dziedzictwa narodowego funkcjonariusze PSG Katowice-Pyrzowice prowadzili doraźną wymianę informacji z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków dotyczącą zdarzeń mających związek z możliwością przemytu dóbr kultury.

VIII. Podsumowanie

Realizacja zadań wynikających z programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań oparta była w głównej mierze na współpracy służb nadzorowanych przez MSWiA, a także na realizacji działań doraźnych w zależności od zaistniałej sytuacji i potrzeb. Na uwagę zasługuje ich dobra współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi oraz innymi organami administracji publicznej, jak i instytucjami biorącymi udział w Programie.

Mając na względzie przeprowadzone działania oraz osiągnięte wyniki należy stwierdzić, że służby realizowały główne założenia Programu zmierzające m.in. do ograniczenia skali zjawisk i zachowań, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia. Działania te przyczyniły się do poprawy bezpieczeństwa obywateli, w tym również dzieci i młodzieży podczas zimowego i letniego wypoczynku, poprawy wizerunku zaangażowanych formacji, wzrostu społecznego zaufania i aktywizacji działań z innymi lokalnymi podmiotami na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Analiza realizacji zadań profilaktyczno-prewencyjnych w ramach zadań wynikających z rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej”, wskazuje że Żandarmeria Wojskowa, podobnie jak w latach poprzednich, przejawiała duże zaangażowanie w realizację zadań w poszczególnych obszarach Programu.

W cyklicznym badaniu społecznych ocen instytucji publicznych prowadzonym przez **Centrum Badania Opinii Społecznej** (*Oceny instytucji publicznych*)² od wielu lat notowania Policji, podstawowej instytucji odpowiedzialnej za zapewnienie bezpieczeństwa w kraju, są na tle innych ocenianych instytucji wysokie.

W badaniu z września 2015 roku odsetek Polaków, którzy dobrze oceniali Policję, był porównywalny z czterema poprzednimi edycjami badania i wyniósł **69%**. Wśród ocenianych instytucji publicznych, tylko władze samorządowe (71% ocen pozytywnych) zostały ocenione wyżej niż Policja, która znalazła się na drugim miejscu z wynikiem 69% ocen dobrych (podobnie jak Wojsko Polskie – 69%).

² Badanie CBOS Aktualne problemy i wydarzenia przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 17-23 września 2015 roku na reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski N=972.